

**Špeciálna základná škola s materskou školou internátna
Kúpeľná 97, Liptovský Ján**

**ŠKOLSKÝ PORIADOK
ŠPECIÁLNEJ ZÁKLADNEJ ŠKOLY INTERNÁTNEJ
LIPTOVSKÝ JÁN**

Vypracovala: Mgr. Adriána Tkáčová
riaditeľka školy

Účinnosť: 1. septembra 2023

Prerokované pedagogickou radou: 31. augusta 2023

OBSAH

Preambula

Všeobecné ustanovenia

- I. Časť Práva a povinnosti žiakov a zákonných zástupcov**
- II. Prevádzka a vnútorný režim školy**
- III. Výchovné opatrenia, komisionálne skúšky**
- IV. Starostlivosť o školské zariadenia a učebnice**
- V. Starostlivosť o ochranu zdravia žiakov, bezpečnosť pri vyučovaní a školských akciách**
- VI. Práva a povinnosti zamestnancov**
- VII. Prílohy k školskému poriadku**

Preambula

Špeciálna základná škola internátna so špeciálnou materskou školou internátnou, je školou s triedami ŠMŠI a s klasickými triedami roč.1.-9. variantu A a roč.1 – 10 variantu B., C, triedami pre žiakov s PAS. V záujme naplnenia práva na vzdelanie, vedenie školy zabezpečí vnútorný chod školy a podmienky pre optimálne medziľudské vzťahy tak, aby bol čas strávený v škole efektívne využitý z hľadiska vzdelávania a aby bol aj časom príjemne stráveným rovnako žiakmi ako aj učiteľmi. Škola bude dôsledne dbať na dodržiavanie záväzných právnych noriem, ako sú Deklarácia práv dieťaťa, Listina základných práv a slobôd ako aj iné platné dokumenty vo vzťahu k žiakom, učiteľom i ostatným zamestnancom školy. Z uvedeného dôvodu sa ustanovuje tento Školský poriadok školy, ktorý sa opiera o platnú legislatívu Ministerstva školstva SR. Je to súhrn noriem, zásad a pravidiel spolužitia celého kolektívu žiakov, pedagogických a ostatných zamestnancov školy. Uplatňovanie školského poriadku školy v každodennom živote školy je prejavom uvedomeleho vzťahu k práci v škole a k plneniu svojich povinností.

A. Všeobecné ustanovenia

Na zabezpečenie, harmonizáciu chodu a organizáciu školského života vydáva riaditeľka školy tento školský poriadok, ktorý vychádza zo všeobecne záväzných právnych predpisov, podmienok školy a požiadaviek školskej komunity.

Školský poriadok školy je súhrn noriem spolužitia a spolupráce celého školského kolektívu žiakov, učiteľov, nepedagogických zamestnancov, rodičov (zákonných zástupcov žiakov) a verejnosti, ktorá je v kontakte so školou. Jeho uplatňovanie v praxi v podstatnej miere prispieva k poslaniu školy. Dôsledné plnenie práv, povinností a zásad vnútorného poriadku školy v praktickom živote školy je základnou povinnosťou zúčastnených.

Úlohou školského poriadku je racionálne rozdelenie úloh, správne využívanie pracovného času a predchádzanie školským a pracovným úrazom. Dodržiavanie vnútorného poriadku utvára dobré predpoklady na chod školy a jej bezpečnosť. Preto sú všetci zamestnanci a žiaci školy povinní tento školský poriadok dodržiavať.

I. časť

Práva a povinnosti žiakov a ich zákonných zástupcov

Článok 1

Práva žiakov

Žiak má právo:

A. V oblasti výchovy a vzdelávania:

- na rovnoprávny prístup k vzdelávaniu,
- na vzdelávanie v štátnom a materinskom jazyku,
- na bezplatné vzdelanie, zapožičanie učebníc a učebných textov,
- na kvalitný výchovno-vzdelávací proces, na výchovu a vzdelávanie s využitím špecifických foriem a metód, ktoré zodpovedajú jeho potrebám a na vytvorenie nevyhnutných podmienok, ktoré túto výchovu a vzdelávanie umožňujú,
- pri výchove a vzdelávaní používať špeciálne učebnice a špeciálne didaktické a kompenzačné pomôcky podľa špeciálnopedagogických potrieb žiaka,
- na kvalifikované vzdelávanie podľa školského vzdelávacieho programu,
- na poskytovanie poradenstva a služieb spojených s výchovou a vzdelávaním,
- na organizáciu výchovy a vzdelávania primeranú jeho veku, schopnostiam, záujmom a zdravotnému stavu v súlade so zásadami psychohygieny,
- na individuálny prístup rešpektujúci jeho schopnosti a zdravotný stav,
- na výchovu a vzdelávanie v bezpečnom a hygienickom prostredí,
- na ohľaduplnosť a slušné správanie zo strany učiteľov a spolužiakov.

B. V oblasti organizácie vyučovania:

- zapojiť sa do záujmovej činnosti, zúčastňovať sa školských a mimoškolských výchovnovzdelávacích, kultúrnych a športových podujatí za účelom reprezentácie školy, mesta a pod.,
- zúčastňovať sa na akciách organizovaných školou v čase vyučovania i mimo vyučovania,
- ak sa žiak z vážnych dôvodov nemohol pripraviť na vyučovanie, má právo sa ospravedlniť príslušnému vyučujúcemu na začiatku vyučovacej hodiny, ospravedlnenie počas hodiny vyučujúci nemusí akceptovať.

C. V oblasti hodnotenia a klasifikácie:

- žiak má právo na objektívne hodnotenie,
- má právo byť oboznámený s kritériami, podľa ktorých je hodnotený a poznať v primeranej lehote výsledok hodnotenia,
- má právo na informáciu o priebežnej klasifikácii,
- na zdôvodnenie klasifikácie a analýzu chýb v písomných prácach.

D. V oblasti dodržiavania ľudských práv:

- žiak má právo na ochranu svojho súkromia, ako aj na ochranu svojej rodiny,
- na komunikáciu v duchu etiky a humanizmu,
- na úctu k jeho vierovyznaniu, svetonázoru, národnostnej a etnickej príslušnosti, – žiak má právo na pomoc a ochranu pred šikanovaním,

– žiak má právo na výber odborného učilišťa, prípadne praktickej školy, ktoré umožňujú jeho ďalšie vzdelávanie.

Článok 2

Povinnosti žiakov

K povinnostiam žiakov patrí:

- a) osvojiť si vedomosti, zručnosti a návyky poskytované špeciálnou základnou školou,
- b) osvojiť si a zachovávať základné pravidlá a časový harmonogram a program školy, rešpektovať jej zameranie a svojimi vzájomnými vzťahmi prispieť k dobrej atmosfére,
- c) osvojiť si zásady mravného správania, vedomosti a praktické zručnosti na veku primeranej úrovni,
- d) svojim vystupovaním a činnosťou neobmedzovať osobnú slobodu iných a neohrozovať ich mravnosť, zdravie a bezpečnosť,
- e) osvojiť si zásady vlastenectva, humanity, demokracie a správať sa podľa nich,
- f) byť disciplinovaní, plniť pokyny pedagogických zamestnancov a správať sa v škole i mimo nej tak, aby robil česť sebe i škole,
- g) chrániť vlastné zdravie a zdravie iných, dbať o čistotu a poriadok, pomáhať pri udržiavaní poriadku v škole a jej okolí.
- h) byť v škole vhodne a čisto upravený, aby nevzbudzovali svojim zovňajškom pohoršenie,
- i) šetriť školské zariadenia, chrániť ich pred poškodením, hospodárne zaobchádzať s učebnicami a učebnými pomôckami,
- j) dodržiavať vyučovací čas, rozvrh prestávok, zasadací poriadok v triedach a plniť ďalšie pokyny obsiahnuté vo vnútornom poriadku školy,
- k) nastupovať do školy minimálne 10 minút pred začiatkom vyučovania svojej triedy,
- l) udržiavať v škole poriadok v triedach, chodbách i v školskej jedálni.
- m) správať sa na verejnosti, v mimo vyučovacom čase, počas voľných dní aj cez prázdniny tak, aby nepoškodzoval dobré meno školy,
- n) rešpektovať zameranie, základné pravidlá a program školy, prezentovať ho nielen v škole, ale aj na verejnosti,
- o) zachovávať osobnú hygienu a hygienu prostredia, obliekať sa v súlade s hygienickými i mravnými požiadavkami (v škole sa preobúva obuv a vrchné ošatenie sa odkladá v šatniach).

Žiakovi nie je dovolené :

- a) fajčiť a užívať žuvací tabak v priestoroch školy, v okolí školy a pri všetkých činnostiach organizovaných školou,
- b) prinášať do školy alebo na činnosti organizované školou alkoholické nápoje, energetické nápoje, drogy a iné zdraviu škodlivé látky, používať ich v škole alebo pri činnostiach organizovaných školou,
- c) prinášať do školy alebo na činnosti organizované školou veci ohrozujúce život a zdravie a veci, ktoré by mohli rozptyľovať pozornosť ostatných žiakov pri vyučovaní,
- d) manipulovať s vecami zabezpečujúcimi ochranu budovy a majetok školy /hasiace prístroje, elektrické vedenie./,

- e) znečisťovať steny a ničiť zariadenie učební, šatní, sociálnych zariadení a ostatných priestorov školy,
- f) používať vulgárne výrazy, počas vyučovacieho procesu používať mobilný telefón /ak žiak na vlastné riziko mobilný telefón v škole má, musí byť počas vyučovacích hodín vypnutý a uložený v taške žiaka,
- g) konzumovať potraviny počas vyučovacieho procesu,
- h) nosiť do školy drahé veci a neprimerane vysoké finančné čiastky, v prípade straty či odcudzenia ide o osobnú zodpovednosť žiaka, ktorý si takéto drahé veci do školy priniesol,
- i) do tried nosiť vrchné ošatenie a obuv,
- j) vystupovať a sedieť na parapetných doskách, otvárať okná a vykláňať sa z nich, vyhadzovať von papiere a iné odpadky ,či školské pomôcky, vystupovať na lavice, hojdať sa na stoličkách
- k) prichádzať na vyučovanie a používať počas výchovno – vzdelávacieho procesu kozmetické prípravky, voňavky.

Článok 3

Práva a povinnosti zákonných zástupcov

Zákonný zástupca má právo:

- žiadať, aby sa v rámci výchovy a vzdelávania v škole poskytovali deťom a žiakom informácie a vedomosti vecne a mnohostranne v súlade so súčasným poznaním sveta a v súlade s princípmi a cieľmi výchovy a vzdelávania podľa tohto zákona,
- oboznámiť sa so školským vzdelávacím a výchovným programom školy a školským poriadkom,
- byť informovaný o výchovno-vzdelávacích výsledkoch svojho dieťaťa,
- na poskytnutie poradenských služieb vo výchove a vzdelávaní svojho dieťaťa,
- zúčastňovať sa výchovy a vzdelávania po predchádzajúcom súhlase riaditeľky školy, – vyjadrovať sa k školskému vzdelávaciemu a výchovnému programu školy prostredníctvom orgánov školskej samosprávy,
- v prípade pochybnosti o správnosti klasifikácie v jednotlivých predmetoch na konci I. a II. polroka má právo požiadať do troch dní, odo dňa, keď bolo žiakovi vydané vysvedčenie, o komisionálne preskúšanie,
- byť prítomný na komisionálnom preskúšaní svojho dieťaťa po predchádzajúcom súhlase riaditeľky školy,
- na komunikáciu so zamestnancami školy v duchu etiky a humanizmu.

Povinnosti zákonného zástupcu:

- dodržiavať podmienky výchovno-vzdelávacieho procesu svojho dieťaťa určené školským poriadkom, vytvoriť pre dieťa podmienky na výchovu a vzdelávanie v škole a na plnenie školských povinností,
- dbať na sociálne a kultúrne zázemie dieťaťa, rešpektovať jeho špeciálne výchovnovzdelávacie potreby,
- obstarat' žiakovi potrebné učebné pomôcky,
- informovať školu o zmene zdravotnej spôsobilosti žiaka, jeho zdravotných problémoch alebo iných závažných skutočnostiach, ktoré by mohli mať vplyv na priebeh výchovy a vzdelávania,

- dbať, aby žiak chodil do školy čistý, upravený a primerane oblečený; zákonný zástupca nemôže posielat' zahmyzeného žiaka do školy, nakoľko ohrozuje hygienu ostatných žiakov, – v prípade úmyselného poškodenia majetku školy odstrániť, príp. uhradiť spôsobenú škodu, ktorú žiak úmyselne zaviniť,
- spolupracovať s triednym učiteľom, výchovným poradcom a vedením školy,
- dbať o to, aby žiak dochádzal do školy pravidelne a včas, ak mu nezabezpečí inú formu vzdelávania podľa tohto zákona,
- bezodkladne ospravedlniť neprítomnosť žiaka na vyučovaní triednemu učiteľovi, dôvody neprítomnosti žiaka je nevyhnutné doložiť dokladmi
- písomným ospravedlnením, lekárskeym potvrdením, iným úradným dokladom potvrdzujúcim odôvodnenosť žiakovej neprítomnosti,
- dodržiavať hygienicko – epidemiologické opatrenia podľa pokynov dokumentu „Zelená otvoreným školám“, RÚVZ a riaditeľky školy,
- bezodkladne oznámiť riaditeľke školy ochorenie žiaka, resp. niektorej osoby, s ktorou je v blízkom styku, na prenosné ochorenie,
- hlásiť zmeny o zdravotnom stave žiaka triednemu učiteľovi, resp. nariadenie karantény lekárom alebo RÚVZ; zákonný zástupca nemôže posielat' do školy žiaka s príznakmi choroby alebo infekčným ochorením, pretože ohrozuje zdravie ostatných žiakov,
- zákonný zástupca dieťaťa je povinný prihlásiť svoje dieťa na plnenie povinnej školskej dochádzky (v prípade presťahovania z iného miesta bydliska oznámiť túto skutočnosť riaditeľke školy aspoň 3 dni pred prijatím do školy)

Spolupráca školy a rodiny

1. Škola priebežne informuje rodičov o správaní a prospechu žiaka. Jedným z prostriedkov je žiacka knižka /ŽK/. Do ŽK sa vpisujú aj dôležité oznamy.

2. Učiteľ oznamuje rodičom nielen nepriaznivé správy o ich deťoch, ale aj kladné hodnotenia a pochvaly. Forma zápisu v ŽK musí byť premyslená a taktná.

3. Pred zápisom do žiackej knižky učiteľ vždy zväží, či v danom prípade nie je vhodnejší spôsob styku s rodičmi - napr. rozhovor po triednej schôdzke, list rodičom, pozvanie rodičov do školy, návšteva v rodine.

Základné práva a povinnosti rodičov a verejnosti školskej komunity

1. Rodičia, zákonní zástupcovia žiakov, bývalí žiaci školy, ostatní občania, zástupcovia spádových obcí a organizácií pôsobiaci v obvode školy sa dobrovoľne združujú v Rade rodičov školy. Rada rodičov je významnou formou aktívnej účasti občanov, rodičov, na riešení otázok výchovy detí a mládeže a na riadení školy.

2. Úlohou Rady rodičov je poskytovať škole materiálnu pomoc verejnoprospešnou prácou svojich členov, predovšetkým pri zlepšovaní školského prostredia, poskytovať škole finančnú pomoc pri zabezpečovaní mimoškolských a mimotriednych výchovných podujatí, plniť podľa potreby ďalšie úlohy v prospech školy, predovšetkým pri zabezpečovaní školskej dochádzky, pri školskom stravovaní a pri spravovaní fondu školských učebníc, pomáhať škole pri spolupráci s spoločenskými organizáciami, podporovať úsilie učiteľov o trvalé a hlboké vedomosti žiakov, o zníženie počtu zaostávajúcich žiakov, o výchovu žiakov k uvedomelej disciplíne, pomáhať škole pri výchove žiakov, predovšetkým v mimotriednej a

mimoškolskej činnosti, venovať veľkú starostlivosť výchove žiakov k správnej voľbe povolania, pomáhať riešiť prípady žiakov s výchovnými problémami a spolupôsobiť pri ochrane detí a mládeže pred škodlivými vplyvmi.

3. Rada rodičov nezasahuje do výchovno-vzdelávacieho procesu školy, ale pomáha vytvárať podmienky pre jeho priaznivý priebeh a podporuje ho.

4. Rodičom a iným osobám nie je dovolené vstupovať počas vyučovania do priestorov školy a vyrušovať učiteľa na vyučovacej hodine, pokiaľ tak nebude prípadne vopred dohodnuté a povolené riaditeľom školy, alebo jeho zástupcom. Rodičia môžu úradné záležitosti vybavovať denne v úradných hodinách na ekonomickom úseku. Informácie o žiakoch môžu zákonní zástupcovia získať na triednych schôdkach rodičovského združenia, alebo prostredníctvom vopred dohovorenej konzultácie s triednym, či iným učiteľom.

Článok 4

Pravidlá vzájomných vzťahov a vzťahov s pedagogickými zamestnancami a ďalšími zamestnancami školy

Žiak sa ku všetkým zamestnancom školy správa slušne a zdvorilo. Žiak rešpektuje pokyny všetkých zamestnancov školy. Zamestnanci školy rešpektujú dôstojnosť žiaka.

Výkon práv a povinností vyplývajúcich zo školského poriadku musí byť v súlade s dobrými mravmi. Nikto nesmie tieto práva a povinnosti zneužívať na škodu druhého. Žiak nesmie byť v súvislosti s výkonom svojich práv postihovaný za to, že podá na iného žiaka, pedagogického zamestnanca či zamestnanca školy sťažnosť. Každý zamestnanec školy sleduje správanie žiakov s cieľom nepripustiť, prípadne odhaliť sociálno-patologické javy v správaní žiakov, napr. šikanovanie žiakov, prechovávanie drog, poškodzovanie školského majetku a pod. Pri akomkoľvek podozrení na šikanovanie a iné sociálno-patologické javy upozorní prevádzkový zamestnanec ktoréhokoľvek pedagogického pracovníka, ktorý je ďalej povinný postúpiť vec triednemu učiteľovi, výchovnému poradcovi a vedeniu školy.

Pravidlá vzájomných vzťahov a vzťahov s pedagogickými zamestnancami a ďalšími zamestnancami školy:

1. škola bude dbať na napĺňanie rodičovských práv a povinností zákonných zástupcov (napr. počas konania o rozvode a úprave výkonu rodičovských práv a povinností bude dbať o ich riadne napĺňanie až do rozhodnutia súdu, napr. že každý rodič má právo priviesť dieťa do školy aj ho z nej vyzdvihnúť),

2. škola bude zachovávať neutralitu pedagogických zamestnancov počas prebiehajúceho konania v postojoch a vyjadreniach týkajúcich sa dieťaťa,

3. škola bude rešpektovať, v prípade narušených vzťahov medzi zákonnými zástupcami, len rozhodnutie súdu alebo minimálne predbežné rozhodnutie súdu, v prípade zverenia dieťaťa právoplatným rozhodnutím súdu len jednému zo zákonných zástupcov, ktorý zastupuje dieťa v bežných veciach,

4. škola poučí rozvedených rodičov o tom, že bude riešiť všetky záležitosti týkajúce sa dieťaťa výhradne s rodičom, ktorý má dieťa v bežných veciach (napr. zabezpečenie krúžkovej činnosti atď.) zastupovať,

5. v prípade, ak má škola podozrenie, že zákonný zástupca opakovane preberá dieťa pod vplyvom alkoholu, iných omamných látok, alebo ak sa u dieťaťa prejavia zmeny, nasvedčujúce zanedbávaniu riadnej starostlivosti, má škola po predchádzajúcom písomnom upozornení zákonného zástupcu informovať o tejto skutočnosti
príslušný ÚPSVaR.

Postavenie pedagogických zamestnancov vymedzuje zákon č. 138/2019 Z.z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov. V súlade s § 3 tohto

zákona pedagogický zamestnanec pri výkone pedagogickej činnosti nad rámec základných práv a povinností zamestnancov ustanovených osobitnými predpismi, medzinárodnými zmluvami a dohovormi, ktorými je Slovenská republika viazaná, má vo vzťahu k žiakom, rodičom a iným osobám právo na:

- zabezpečenie podmienok potrebných na výkon svojich práv a povinností najmä na svoju ochranu pred násilím zo strany detí, žiakov, rodičov a iných osôb,
- ochranu pred neodborným zasahovaním do výkonu pedagogickej činnosti, pričom neodborným zasahovaním sa na účely tohto zákona rozumie zásah do výkonu pedagogickej činnosti osobou, ktorá vo vzťahu k pedagogickému zamestnancovi nemá postavenie nadriadeného zamestnanca alebo kontrolného orgánu,
- pedagogický zamestnanec má v súvislosti s výkonom pedagogickej činnosti postavenie chránenej osoby.

Pedagogický zamestnanec je podľa tohto zákona vo vzťahu k žiakom a rodičom povinný:

1. chrániť a rešpektovať práva žiaka a jeho zákonného zástupcu,
2. zachovávať mlčanlivosť a chrániť pred zneužitím osobné údaje, informácie o zdravotnom stave žiakov a výsledky psychologických vyšetrení, s ktorými prišiel do styku,
3. rešpektovať individuálne výchovno-vzdelávacie potreby žiaka s ohľadom na ich osobné schopnosti a možnosti, sociálne a kultúrne zázemie,
4. usmerňovať a objektívne hodnotiť prácu žiaka,
5. poskytovať žiakovi alebo jeho zákonnému zástupcovi poradenstvo alebo odbornú pomoc spojenú s výchovou a vzdelávaním,
6. pravidelne informovať žiaka alebo jeho zákonného zástupcu o priebehu a výsledkoch výchovy a vzdelávania, ktoré sa ho týkajú, v rozsahu ustanovenom osobitným predpisom.

Pedagogický zamestnanec má právo:

- navrhovať opatrenia v záujme žiakov a spolupracovať s rodičmi, odbornými lekármi a inými inštitúciami s cieľom dosiahnuť zodpovednejší prístup rodičov k plneniu rodičovskej funkcie,
- byť pravdivo informovaný rodičmi o žiakoch, o ich zdravotnom stave, o problémoch v rodine,
- na komunikáciu zo strany rodičov v duchu etických zásad a noriem spoločenského správania.

II. časť

Prevádzka a vnútorný režim školy

Článok 1

Organizácia školského roka a dochádzka do školy

Organizácia školského roka

- A. Obdobie školského vyučovania (ďalej len "vyučovanie") sa člení na prvý polrok a druhý polrok. Školský rok sa začína 1. septembra.
- B. Na školách sa vyučuje päť dní v týždni. V dňoch pracovného pokoja sa na školách nevyučuje.
- C. Školský rok sa člení na obdobie školského vyučovania, po ktorého skončení nasleduje obdobie školských prázdnin; školské prázdniny môžu byť aj v období školského vyučovania.
- D. Obdobie školského vyučovania sa končí 30. júna príslušného kalendárneho roka, po ňom nasleduje obdobie školských prázdnin, ktoré sa končí 31. augusta príslušného kalendárneho roka.
- E. Vysvedčenie sa vydáva žiakom v posledný vyučovací deň každého polroka.
- F. Obdobie školských prázdnin tvoria jesenné prázdniny, vianočné prázdniny, polročné prázdniny (1 deň), jaré prázdniny (týždeň podľa rozvrhu krajov), veľkonočné prázdniny a letné prázdniny (od skončenia vyučovania v druhom polroku do začiatku vyučovania v novom školskom roku).

- G. Riaditeľka školy môže poskytnúť žiakom zo závažných, najmä z organizačných a z technických dôvodov v súhrne najviac päť dní voľna v školskom roku.
- H. Ak dôjde k nepredvídanej udalosti, najmä k živej pohrome, k havarijnej situácii, k epidémii alebo k pandémie, môže riaditeľ školy po prerokovaní so zriaďovateľom školy rozhodnúť o poskytnutí ďalších dní voľna žiakom a o spôsobe náhrady vyučovania za tieto dni.

Dochádzka žiakov do školy

- A. Žiak je povinný chodiť do školy pravidelne a včas podľa rozvrhu hodín a zúčastňovať sa činností, ktoré škola organizuje. Účasť na vyučovaní nepovinných predmetov pre prihlásených žiakov je povinná počas celého školského roku.
- B. Žiaci na vyučovanie prichádzajú o 7.10 h tak, aby pred začiatkom hodiny boli na svojom mieste, s pripravenými učebnými pomôckami. Na popoludňajšie vyučovanie a záujmovú činnosť prichádzajú v sprievode pedagogického dozoru, vyčkajú príchod vyučujúceho, vychovávateľa, ktorý odvedie žiakov do príslušných tried a učební. Popoludňajšie vyučovanie je rovnocenné s dopoludňajším vyučovaním. Bez ospravedlnenia sa vopred, sa neúčasť považuje za neospravedlnenú neprítomnosť na vyučovaní.
- C. Opakované bezdôvodné neskoré príchody na vyučovanie je porušovanie školského poriadku, za každé 3 takéto príchody bude žiakovi udelená 1 neospravedlnená hodina.
- D. Do budovy školy vchádzajú žiaci hlavným vchodom, pokiaľ nie je osobitným predpisom upravený tento bod.
- E. Na činnosti, ktoré organizuje škola, sa žiaci zhromažďujú na mieste a v čase, písomne oznámenom v žiackej knižke, určenom vyučujúcim a schváleným riaditeľom školy.
- F. Neskorý príchod na vyučovanie musí žiak ospravedlniť u svojho triedneho učiteľa.
- G. Žiak sa v škole preobúva do zdravotne nezávadnej obuvi, ktorú má označenú. Vychádzkovú obuv, ktorú má podpísanú alebo inak označenú, necháva počas vyučovania, výchovnej činnosti v šatni (nenosí ju do triedy).
- H. Žiaci dodržiavajú stanovený rozvrh hodín, vyučovací čas a čas prestávok.
- I. V škole sa vyučuje podľa rozvrhu hodín schváleného riaditeľkou školy. Rozvrh hodín je umiestnený v každej učebni. Meniť schválený rozvrh hodín je neprípustné. Výnimky povoľuje riaditeľka školy.

Článok 2

Neprítomnosť žiakov na vyučovaní, uvoľňovanie a ospravedľňovanie žiakov na vyučovaní

Neprítomnosť žiaka

1. Dôvodom ospravedlnenej neprítomnosti žiaka na vyučovaní môže byť choroba, rodinná záležitosť, mimoriadne nepriaznivé počasie, resp. účasť žiakov na súťažiach a kultúrnych podujatiach školy, lekárom nariadený zákaz dochádzky do školy,

1. Neprítomnosť žiaka v škole ospravedľňuje jeho zákonný zástupca triednemu učiteľovi, resp. vedeniu školy (ZRŠ, RŠ). V prípade neprítomnosti žiaka, bude škola vyžadovať lekárske potvrdenie o chorobe žiaka, alebo iný úradný doklad, ktorý potvrdzuje odôvodnenosť žiakovej neprítomnosti. Písomné ospravedlnenie alebo úradný dokument potvrdzujúci dôvod neprítomnosti predloží žiak alebo zákonný zástupca žiaka najneskôr do troch dní od nástupu žiaka do školy.

2. Zákonný zástupca môže svojím rozhodnutím písomne ospravedlniť žiaka na 5 po sebe idúcich vyučovacích dňoch (víkendy a sviatky sa nepočítajú) z dôvodu ochorenia. Pri absencii viac ako 5 dní (6 a viac dní) z dôvodu ochorenia musí predložiť „Potvrdenie o chorobe“ od všeobecného lekára pre deti a dorast, ktorý má vedomosť o prebiehajúcom ochorení.

3. Ak sa žiak nemôže zúčastniť výchovno-vzdelávacieho procesu, zákonný zástupca je povinný bezodkladne túto skutočnosť oznámiť škole, najneskoršie do 48 hodín.

4. Ak ochorie žiak alebo niektorá z osôb, s ktorými žiak býva v spoločnej domácnosti alebo je s nimi v trvalom styku na prenosnú infekčnú chorobu, oznámi toto zákonný zástupca neodkladne riaditeľke školy.

Zákonný zástupca (rodič) je povinný oznámiť triednemu učiteľovi resp. riaditeľke školy každé vážnejšie ochorenie žiaka, ktoré si vyžaduje individuálny prístup zo strany pedagógov.

5. Ak má triedny učiteľ odôvodnené podozrenie, že žiak alebo jeho zákonný zástupca (rodič) porušujú § 36 Školského zákona - povinná školská dochádzka - neprítomnosť na vyučovaní sa považuje za neospravedlnenú. Triedny učiteľ prostredníctvom riaditeľstva školy zasiela rodičovi upozornenie na nedbalú školskú dochádzku - najneskôr po troch dňoch neospravedlnenej neprítomnosti žiaka na vyučovaní!

Uvoľňovanie a ospravedlňovanie žiaka

1. Žiak nesmie svojvoľne odísť zo školy: V prípade uvoľnenia žiaka z výchovno - vzdelávacej činnosti, žiaka si musí osobne prevziať zákonný zástupca alebo osoba splnomocnená k tomuto úkonu.
2. Ak žiak mieni vymeškať vyučovanie pre vopred známu príčinu, vyžiada si dovoľenie. Žiadosť o uvoľnenie musí byť:
 - a. písomná a podpísaná rodičmi (zákonným zástupcom),
 - b. ústna, kedy žiaka osobne ospravedlní a odvedie priamo rodič (zák. zást.) - pri odchode žiaka zo školského vyučovania počas dňa:
 - ❖ na viac hodín alebo jeden deň triedny učiteľ,
 - ❖ na dva a viac dní, len na základe písomnej žiadosti rodičov (zák. zást.) dáva súhlas riaditeľka školy.
 - ❖ na uvoľnenie z jednej vyučovacej hodiny (písomná žiadosť rodičov s oznámením ich zodpovednosti v prípade úrazu žiaka, ústna žiadosť rodiča pri osobnom prevzatí žiaka zo školy) dáva súhlas príslušný vyučujúci,
3. Uvoľnenie žiaka je vedené v triednej knihe ako neprítomnosť žiaka na vyučovaní.
4. Opakujúci sa neskorý príchod na vyučovaciu hodinu je vážnym porušením školského poriadku a je dôvodom na výchovné opatrenie napomenutie triednym učiteľom (1-3x), pokarhanie triednym učiteľom (4-6x), zápis neospravedlnených hodín do triednej dokumentácie (od 7 neskorých príchodov).
5. Opustiť budovu školy v čase vyučovania môže žiak iba so súhlasom zákonného zástupcu (na základe písomného ospravedlnenia), resp. v doprovode rodiča alebo inej oprávnenej osoby.
6. Žiak, ktorý bol oslobodený od vyučovania niektorého predmetu, musí byť prítomný na vyučovaní predmetu v predpísanom úbore a zamestnáva sa pomocnými úlohami pri vyučovaní.
7. Ak je predmet, v ktorom je žiak oslobodený, zaradený na prvú alebo poslednú vyučovaciu hodinu, žiak sa vyučovania predmetu nezúčastňuje na základe rozhodnutia riaditeľovi školy vydaného na žiadosť rodičov.
8. Ak má zákonný zástupca žiaka pochybnosti o správnosti klasifikácie v jednotlivých predmetoch, môže do troch dní odo dňa , keď bolo žiakovi vydané vysvedčenie požiadať riaditeľovi školy o komisionálne preskúšanie (škola preskúma žiadosť a oznámi zákonnému zástupcovi, či žiak bude alebo nebude preskúšaný.) Preskúšanie sa musí uskutočniť najneskoršie do 10 dní od dátumu vydania rozhodnutia (MP č. 2489/94).

Organizácia vyučovacieho dňa

Vyučovací proces sa riadi platným rozvrhom hodín, ktorý schválila riaditeľka školy. Rozvrh hodín je povinný rešpektovať každý žiak, pedagogický zamestnanec a ostatní zamestnanci.

Časový harmonogram dňa Špeciálna základná škola:

ČAS	Náplň práce
07.10 – 07.30	príchod žiakov do školy, príprava na vyučovanie
07.30 – 13.20	vyučovanie podľa určeného rozvrhu
9.10 – 9.30	desiata
11.10-11.45 12.05 – 12.35	obed v školskej jedálni

	Vyučovacie hodiny	Prestávky
	07.30 - 08.15	08.15 - 08.25
	08.25 – 09.10	09.10 - 09.30
	09.30 - 10.15	10.15 - 10.25
	10.25 - 11.10	11.10 - 11.20
	11.20 - 12.05	12.05 - 12.35
	12.35 - 13.20	13.20 - 13.30

Vyučovací proces je organizovaný v učebniach, dielňach a rehabilitačných priestoroch podľa rozpisu, schváleného vedením školy a zverejnenom na centrálnej nástenke v zborovni školy, resp. v triednych rozvrhoch. Vyrušovať žiakov a pedagógov počas vyučovania nie je dovolené.

Článok 3

Správanie sa na vyučovaní

1. Žiak je povinný správať sa v škole slušne, dbať na pokyny pedagogických i ostatných zamestnancov školy, podľa svojich schopností sa svedomito pripravovať na vyučovanie a dodržiavať vnútorný poriadok školy.

2. Žiak prichádza na vyučovanie a všetky školské podujatia včas, riadne pripravený, so všetkými učebnými pomôckami, ktoré podľa rozvrhu potrebuje na vyučovanie. Pomôcky potrebné na hodinu si pripraví cez prestávku.

3. V prípade ak si žiak opakovane bez závažnejšieho dôvodu neprinesie pomôcky na vyučovanie, môže mu byť udelené niektoré z výchovných opatrení alebo navrhnutá znížená známka zo správania. Ak si žiak zabudne žiacku knižku 10-krát a menej za polrok, môže mu triedny učiteľ udeliť alebo navrhnúť niektoré výchovné opatrenie. Ak si žiak zabudne žiacku knižku viac ako 10-krát za polrok, môže mu navrhnúť zníženú známku zo správania.

4. Miesto určené v zasadacom poriadku môže žiak meniť len so súhlasom vyučujúceho.

5. Po zazvonení na vyučovaciu hodinu sedí žiak na mieste určenom podľa zasadacieho poriadku a po vstupe učiteľa do triedy ako aj pri jeho odchode z triedy po ukončení hodiny, ho zdraví povstaním.

6. Na vyučovacej hodine žiak sa správa slušne, sleduje činnosť v triede, je aktívny, nenašepkáva, neodpisuje, nevyrušuje.

7. Ak chce žiak odpovedať alebo sa vyučujúceho niečo spýtať, hlási sa zdvihnutím ruky.
8. Ak sa žiak na vyučovanie nepripravil, má možnosť ospravedlniť sa vyučujúcemu na začiatku hodiny s uvedením dôvodu.
9. Počas hodiny smie žiak opustiť triedu, ihrisko, pracovné miesto... len so súhlasom vyučujúceho.
10. Svoje miesto žiak udržiava v čistote a poriadku.
11. Manipulovať s oblokmi, závesmi, svetelnými vypínačmi, audiovizuálnou technikou môžu žiaci len so súhlasom pedagóga. Pri poškodení škodu hradí rodič, resp. zákonný zástupca nezodpovedného žiaka a ak sa nezistí vinník, škodu uhradí kolektív triedy.
12. Do školy je neprípustné nosiť predmety, ktoré žiak v škole nepotrebuje. Klenoty, hodinky a väčšie sumy peňazí nosí žiak do školy na vlastnú zodpovednosť. Ak žiak zistí stratu nejakej svojej veci, oznámi to triednemu učiteľovi, ktorý urobí ďalšie opatrenia.
13. Do školy je zakázané nosiť, prechovávať a užívať akékoľvek drogy - omamné látky, zbrane aj ich atrapy. Porušenie zákazu sa klasifikuje ako hrubé narušenie disciplíny, ktoré triedny učiteľ rieši s rodičmi na výchovnej komisii za prítomnosti okresnej sociálnej kurátorky.
14. Mobilné telefóny nosia žiaci do školy na vlastnú zodpovednosť. Škola za ich stratu, poškodenie, nenesie zodpovednosť. Počas vyučovacích hodín je zakázané používať ich.
15. Všetky písomnosti a potvrdenia si žiaci vybavujú výlučne prostredníctvom triedneho učiteľa.
16. Oslovenie:
 - ◆ žiak zásadne zdraví všetkých zamestnancov školy
 - ◆ žiak oslovuje všetkých zamestnancov školy pani - pán.

Článok 4

Správanie sa žiakov počas prestávky

1. Počas prestávky sa žiak pohybuje primerane rýchlo, neruší a neobmedzuje spolužiakov bez dovolenia nesmie opustiť budovu školy. Žiaci sa správajú voči sebe slušne a tolerantne, nevyhľadávajú potýčky, neriešia osobné problémy neslušnými výrazmi, prípadne fyzickým násilím. Nezneužívajú fyzicky slabších spolužiakov na vykonávanie rôznych ponižujúcich úkonov. V prípade zistenia šikanovania, situáciu rieši triedny učiteľ a bez výnimky každého žiaka potrestá zníženou známku zo správania. Tieto priestupky žiakov je triedny učiteľ povinný riešiť s rodičmi na výchovnej komisii za prítomnosti sociálnej kurátorky.
2. Žiaci majú zakázané vykláňať sa z okien a vyhadzovať von papier a iné odpadky.
3. Počas malých prestávok žiak bez dôvodu neopúšťa triedu. Prestávky sú určené na prípravu pomôcok pre ďalšiu vyučovaciu hodinu, použitie WC, vykonanie osobnej hygieny. Dvere počas malých prestávok sú na triedach otvorené. Okná sú zatvorené.
4. Po 3. vyučovacej hodine je veľká prestávka. Počas nej v prípade priaznivého počasia sa žiaci prechádzajú na školskom dvore a rešpektujú pokyny dozor konajúcich pedagógov. Za nepriaznivého počasia sa žiaci zdržujú na školských chodbách.
5. Ak majú žiaci vyučovanie v odborných učebniach, vezmú si potrebné veci a disciplinovane pred koncom prestávky sa presunú do odbornej učebne v sprievode pedagóga.
6. Pre pomôcky chodia určení žiaci cez prestávky.

Žiaci na pracovnú výchovu chodia z triedy pod vedením vyučujúceho

Článok 5

Správanie sa žiaka na verejnosti

1. Žiak sa vo verejných zariadeniach (puby, bistrá, reštaurácie.....) nesmie zdržiavať v spojitosti s hrou na automatoch a inými hrami, ktoré sú v týchto zariadeniach nainštalované.
2. Žiak sa môže zúčastniť filmového, divadelného predstavenia alebo iného kultúrneho a zábavného programu ak nie je program nevhodný pre školskú mládež. Večerného predstavenia sa môže žiak zúčastniť iba v doprovode rodiča alebo ním poverenej osoby.
3. Vo večerných hodinách sa žiak zdržiava doma, odporúčané večierky:
 Večerné hodiny:
I. stupeň: od 1.10. – do 31. 3..... od 19.00 h.
od 1.4. - do 30. 9..... od 20.00 h.
II. stupeň : od 1.10 - do 31.3..... od 20.00 h.
od 1.4 - do 30.9..... od 21.00 h.
4. Na školských výletoch, exkurziách, lyžiarskom, plaveckom výcviku, v škole v prírode sa žiaci riadia pokynmi pedagógov.

Článok 6

Odchod zo školy

1. Pred odchodom z triedy žiak zanechá svoje miesto upravené, vyloží stoličku na lavicu a podľa pokynov vyučujúceho opustí triedu a budovu školy.
2. Po skončení vyučovania je zakázané všetkým žiakom zdržiavať sa bez dozoru v budove školy alebo v triede. Po skončení vyučovania je zakázané zdržiavať sa aj pred hlavnou budovou školy.
3. Zo školskej akcie organizovanej mimo budovu školy, ktorá sa končí skôr ako končí vyučovanie, môžu žiaci odísť len so súhlasom vyučujúceho (resp. zákonného zástupcu) domov. Miesto rozchodu musí byť určené tak, aby zabezpečovalo neohrozený návrat žiakov domov. V ostatných prípadoch sa žiaci v doprovode vyučujúceho vracajú do budovy školy.
4. V prípade, že sa školská akcia z organizačných dôvodov začína neskôr ako školské vyučovanie, žiaci prichádzajú do školy v stanovenom termíne a na školskú akciu odchádzajú v doprovode vyučujúceho, resp., so súhlasom zákonného zástupcu, sa stretnú na mieste mimo budovy školy.

Článok 7

Starostlivosť o zovňajšok žiaka

- A. Žiak dbá v škole o svoju vlastnú hygienu a nosí do školy nevyhnutné hygienické potreby. (hygienické vreckovky). Každý žiak je povinný mať v škole prezúvky, telocvičný úbor a obuv.
- B. Žiak musí byť v škole a na všetkých školských a mimoškolských podujatiach oblečený a upravený vhodne a čisto. Za nevhodné oblečenie sa považuje tričko/blúzka s veľkým výstrihom, odhaľujúca brušnú časť tela dievčat, príliš krátke šaty a sukne, odhaľujúce spodné prádlo.
- C. Žiak chodí do školy esteticky upravený.
- D. Zo bezpečnostných a zdravotných dôvodov nie je povolené používať na prezutie v škole nestabilnú obuv (tzv. šľapky). Žiaci nesmú ako prezúvky v škole používať obuv určenú na telesnú výchovu.
- E. Na hodiny telesnej výchovy si nosí podľa pokynov učiteľa čistý cvičebný úbor a vhodnú obuv (športovú). Na pracovné vyučovanie, ak je to potrebné, si nosí žiak pracovný odev a obuv (prípadne používa pracovné plášte - z dielne).

Článok 8

Požiadavky na verejnosť

1. Každý návštevník, ktorý vstúpi do objektu školy, je povinný ohlásiť sa službu konajúcemu pedagógovi.

2. Verejnosti nie je dovolené vstupovať do priestorov školy počas vyučovania a po vyučovaní, pokiaľ to nie je vopred dohodnuté a povolené riaditeľom školy, alebo jeho zástupcom.

3. Lektor (alebo iná osoba, ktorá zabezpečuje výchovno-vzdelávaciu, záujmovú či inú dohodnutú činnosť v školských priestoroch) je zodpovedný za kvalitu odvedenej práce v zmysle stanovených legislatívnych noriem. Ďalej za bezpečnosť a ochranu zdravia zverených žiakov a zúčastnených zamestnancov školy na predmetnej činnosti ako aj za ochranu školského majetku. Prevádzkovanie činnosti je späté s dodržiavaním daného vnútorného poriadku a všetkých interných smerníc školy.

III. Časť

Výchovné opatrenia, komisionálne skúšky

Článok I

Výchovné opatrenia

Výchovné opatrenia sú pochvaly, iné ocenenia a opatrenia na posilnenie disciplíny žiakov.

1. Pochvaly a iné ocenenia

Udeľujú sa za mimoriadny prejav aktivity a iniciatívy, za záslužný alebo statočný čin, za dlhodobú úspešnú prácu pre kolektív. Pochvaly sa udeľujú ústne alebo písomne. Škola udeľuje :

- pochvalu od vyučujúceho do Poznámok k práci žiakov v KZ,
- pochvalu od vyučujúceho do žiackej knižky žiaka,
- pochvalu od triedneho učiteľa,
- pochvalu od riaditeľa školy,
- diplom,
- po schválení rodičovskou radou vecnú /finančnú/ odmenu.

Najlepších žiakov môže riaditeľ školy navrhnúť na ocenenie zriaďovateľovi školy.

2. Odmeňovanie žiakov

Pri účasti žiakov na rôznych súťažiach a aktivitách školy môžu byť žiakom udelené za polročné hodnotiace obdobie nasledovné výchovné opatrenia:

Kolo:	umiestnenie na súťaži	výchovné opatrenia	Realizácia
Školské	1. -3. miesto	pochvala tr. učiteľom	diplom
Okresné	1. -5. miesto	pochvala riaditeľom školy	rozhodnutie RŠ+ odm.z RZ
Krajské + vyššie	úspešný riešiteľ, 1. -10.m	pochvala riaditeľom školy	rozhodnutie RŠ+odm.z RZ

Len za účasť v školskom kole žiaci nebudú odmeňovaní.

3. Opatrenia na posilnenie disciplíny:

Ukladajú sa žiakom za opakované a závažné porušenia školského poriadku. Spravidla predchádzajú zníženiu známky zo správania. Každému opatreniu predchádza objektívne prešetrenie previnenia a poklesku. Podľa závažnosti previnenia sa ukladá niektoré z týchto opatrení:

- zápis do Poznámok k práci žiakov do Klasifikačného záznamu
- zápis do žiackej knižky
- napomenutie triednym učiteľom a pokarhanie triednym učiteľom
- riaditeľské pokarhanie
- znížená známka zo správania

V klasifikačnom období hodnotí škola porušovanie vnútorného poriadku žiakom

rozhodnutím o riaditeľskom pokarhaní (Proti tomuto môže zákonný zástupca podať odvolanie v termíne uvedenom na rozhodnutí)

zníženou známkou zo správania (Ak má zákonný zástupca pochybnosti o správnosti klasifikácie na konci I. a II. polroku, môže do troch dní od o dňa , keď bolo žiakovi vydané vysvedčenie požiadať o prešetrenie správnosti postupu pri klasifikácii správania).

Za neospravedlnené hodiny môžu byť navrhnuté žiakovi výchovné opatrenia: znížená známka zo správania. Škola má povinnosť oznámiť rodičov žiaka na priestupkové oddelenie obvodného úradu (+ obec, v ktorej má trvalý pobyt žiak) pre zanedbávanie povinnej školskej dochádzky.

Počet neospravedlnených hodín	Zníženie známky o....stupeň
1 -4 hodín, 5-9 hod.	podľa závažnosti: pokarhanie tr. uč. resp. riaditeľom školy
10 - 25 hodín	o 1 stupeň
25 - 60 hodín	o 2 stupne
viac ako 60 hodín	o 3 stupne

Pri zápisoch v klasifikačnom poriadku o preukázateľnom porušení školského poriadku môžu nasledovať výchovné opatrenia:

počet zápisov za hodnotenie správania	výchovné opatrenie
3	napomenutie triednym učiteľom
5	pokarhanie triednym učiteľom
10	pokarhanie riaditeľom školy
15	znížená známka zo správania o 1 stupeň
18	znížená známka zo správania o 2 stupne
21	znížená známka zo správania o 3 stupne

Ak žiak svojím správaním a agresivitou ohrozuje bezpečnosť a zdravie ostatných žiakov, ostatných účastníkov výchovy a vzdelávania alebo narúša výchovu a vzdelávanie do takej miery, že znemožňuje ostatným účastníkom výchovy a vzdelávania vzdelávanie môže byť okamžite vylúčený z výchovy a vzdelávania a umiestnený do samostatnej miestnosti určenej riaditeľom školy v prítomnosti pedagogického zamestnanca

školy. Na prešetrenie sa bezodkladne privolá zákonný zástupca žiaka, zdravotná pomoc, Policajný zbor a riaditeľ školy vyhotoví o dôvodoch a priebehu ochranného opatrenia písomný záznam.

Článok 2

Komisionálne skúšky, opravné skúšky

1. Žiak bude klasifikovaný na základe komisionálnej skúšky:
 - a) keď koná rozdielovú skúšku
 - b) keď je skúšaný v náhradnom termíne,
 - c) keď jeho zákonný zástupca požiada o preskúšanie žiaka a riaditeľ školy akceptuje dôvody ako opodstatnené,
 - d) na základe rozhodnutia vyučujúceho, keď žiak vymešká v jednom polroku 35 a viac percent z plánovaného počtu hodín v predmete, respektíve nemá splnené všetky kritériá hodnotenia a klasifikácie žiakov.

Výsledok komisionálnej skúšky je pre žiaka konečný.

1. Ak má žiak na konci druhého polroka nedostatočný prospech najviac z dvoch predmetov, môže jeho zákonný zástupca požiadať o vykonanie opravnej skúšky. Výsledok opravnej skúšky môže byť hodnotený známku

- a) nedostatočný - ak žiak nevyhovie stanoveným kritériám hodnotenia a klasifikácie žiakov,
- b) dostatočný - ak žiak stanoveným kritériám hodnotenia a klasifikácie žiakov vyhovie.

2. Žiak, ktorý bez závažných dôvodov nepríde na opravnú alebo komisionálnu skúšku, klasifikuje sa z predmetu, z ktorého mal urobiť opravnú alebo komisionálnu skúšku – stupňom prospechu nedostatočný.

3. Ak žiak neprospol a neurobil opravnú skúšku z predmetu, prípadne ak neprospol z viac ako dvoch predmetov, je potrebné prehodnotiť správnosť zaradenie žiaka do príslušného variantu

IV. časť

Starostlivosť o školské zariadenia a učebnice

1. Žiak je povinný šetriť učebnice a školské potreby, udržiavať v poriadku a čistote svoje miesto, triedu a iné školské priestory, chrániť majetok školy pred poškodením. Je povinný nosiť do školy učebnice a školské potreby podľa rozvrhu hodín.

2. Akékoľvek poškodenie zariadenia školy z nedbanlivosti alebo úmyselné poškodenie je v plnej miere povinný nahradiť rodič žiaka (zák. zást.).

3. Ak žiak prestupuje na inú školu, učebnice si ponecháva a odovzdá na škole, kde ukončí školský rok.

V. Časť

Článok 1

Starostlivosť o ochranu zdravia žiakov, bezpečnosť pri vyučovaní a školských akciách

1. Žiak musí byť v škole a na všetkých školských a mimoškolských podujatiach oblečený a upravený vhodne a čisto.

2. Žiak je povinný počas vyučovania, prestávok, ako i na podujatiach organizovaných školou chrániť svoje zdravie a zdravie spolužiakov.

3. Všetci žiaci sú so zásadami bezpečnosti a ochrany zdravia v škole preukázateľne oboznámení na začiatku školského roka triednym učiteľom. V prípadoch zvýšeného ohrozenia bezpečnosti a zdravia žiaka pri niektorých činnostiach, sú žiaci oboznámení s pokynmi na predchádzanie úrazom. Každý žiak je povinný dodržiavať všeobecné zásady bezpečnosti a ochrany zdravia a rešpektovať usmernenia učiteľov na predchádzanie úrazom.

4. Všetci žiaci školy sú povinní rešpektovať dozor konajúcich učiteľov školy.

5. Zo zdravotných dôvodov nie je povolené používať v škole ako prezuvky tenisky a cvičky.

6. Každý žiak je povinný mať v škole hygienické vrecúško s toaletnými potrebami / okrem mydla a toaletného papiera /.

7. Žiak ochraňuje svoje zdravie a zdravie spolužiakov. Žiaci nesmú v škole ani v areáli školy fajčiť, piť alkoholické nápoje, používať toxické látky a drogy.

8. Žiak dôsledne dodržiava hygienické zásady - dôsledne si umyje ruky po použití WC i pred každým jedlom.

9. Triedny učiteľ je povinný na začiatku školského roka zabezpečiť pre žiakov svojej triedy vhodné veľkosti nábytku a každý vyučujúci by mal dbať na to, aby žiak dodržiaval správnu vzdialenosť pri písaní a čítaní.

10. Každý pedagóg je povinný zohľadňovať zrakové, sluchové vady i výšku veku žiaka. Odporúčanie: vydať platný zasadací poriadok.

11. V prevádzkových priestoroch sa žiak správa tak, aby nezapríčiňoval zvyšovanie prašnosti a neohrozoval vlastnú bezpečnosť a bezpečnosť spolužiakov.

12. Pred začatím činnosti, pri ktorej vzniká riziko úrazu, pedagóg je preukázateľne povinný poučiť a upozorniť žiakov na ich možné nebezpečenstvo vzniku úrazu.

13. Prvú predlekársku pomoc je povinný poskytnúť každý zamestnanec školy.

14. Ak žiak utrpel úraz, musí o tom informovať zodpovedného pedagogického zamestnanca / vyučujúceho, dozor konajúceho, triedneho, vychovávateľku, ZRŠ, RŠ/.

15. Pedagóg, ktorý poskytol prvú predlekársku pomoc žiakovi je povinný o úraze alebo onemocnení informovať rodičov žiaka.

16. Každý školský úraz treba evidovať v knihe školských úrazov a každé ošetrenie úrazu je povinné zapísať do zošita ošetrení úrazov.

17. Ak úraz žiaka alebo iné zhoršenie zdravotného stavu si vyžaduje neodkladnú lekársku pomoc, škola zabezpečí pre žiaka pedagogický doprovod, ktorý podá ošetrujúcemu lekárovi informácie o vzniku a príčinách úrazu a informáciu o poskytnutej predlekárskej prvej pomoci.

Článok 2

Postup pri vzniku školského úrazu

1. V prípade vzniku úrazu na škole službukonajúci pedagogický zamestnanec, ak to nie je možné, potom triedny učiteľ ihneď oznámi vznik úrazu zástupcovi riaditeľa školy alebo riaditeľovi školy a v spolupráci so zdravotným zamestnancom školy, ktorý posúdi závažnosť úrazu a ďalší postup.

2. Pedagogický zamestnanec, ktorý vykonával dozor v čase vzniku úrazu spíše úraz do knihy evidencie neregistrovaných úrazov.

VI. časť

Práva, povinnosti zamestnancov

Článok 1

Základné práva a povinnosti učiteľov

I. Práva a povinnosti učiteľov

Okrem práv a povinností uvedených v organizačnom poriadku zamestnancov školy pedagogickí zamestnanci:

- a) Sledujú oznamy na tabuli zástupcu riaditeľa školy, vedúce výchovy a zmenu rozvrhu hodín.
- b) ak vo výnimočných prípadoch učiteľ musí opustiť pracovisko v pracovnom čase, je povinný to oznámiť riaditeľovi školy, prípadne zástupcovi.
- c) Triedni učitelia oznámia žiakom zmenu rozvrhu zverejneného na tabuli ZRŠ na nasledujúci deň najneskôr do 12.30 hod.
- d) Každý vyučujúci je povinný zapísať chýbajúcich žiakov do triednej knihy na začiatku vyučovacej hodiny.
- e) Každý vyučujúci po skončení vyučovania skontroluje triedu, v ktorej vyučoval poslednú hodinu (čistotu, stoličky, okna).

II. Povinnosti pedagogického dozoru

Pedagogický dozor nad žiakmi plní funkciu bezpečnostnú a preventívnu. Umožňuje pedagogickým zamestnancom školy resp. školského zariadenia priamy styk so žiakmi a tým aj aktívne, výchovné pôsobenie na žiakov mimo výchovno-vzdelávacieho procesu. Zamestnanci pri pedagogickom dozore sledujú a kontrolujú činnosť žiakov, sú oprávnení dávať im primerané príkazy a poučenia.

Pedagogický dozor nad žiakmi v škole, resp. mimo školy patrí medzi povinnosti pedagogických zamestnancov a zahŕňa sa do ich týždenného pracovného času., nie pedagogického úväzku. Vykonáva sa pri všetkých organizačných formách vyplývajúcich z výchovno-vzdelávacieho procesu, učebných osnov, podujatí organizovaných školou (zariadením), napr. pri súťažiach, olympiádach, kultúrnych, telovýchovných a športových vystúpeniach a pod. Týždenný pracovný čas pedagogických zamestnancov pozostáva z času, počas ktorého pedagogickí zamestnanci vykonávajú vyučovaciu činnosť a výchovnú činnosť, a z času, počas ktorého vykonávajú ostatné činnosti súvisiace s pedagogickou prácou a prácou ustanovenou v pracovnom poriadku.

Medzi činnosti súvisiace s pedagogickou prácou patrí (okrem osobnej prípravy na vyučovanie, prípravy učebných pomôcok a materiálu na vyučovanie, vedenie dokumentácie školy uvedenej v § 11 smerníc o základnej škole, opravy písomných a grafických prác žiakov, starostlivosť o kabinety, knižnice, klubovne, laboratóriá, školské dielne a pozemky, účasť na poradách zvolaných riaditeľom školy, účasť na združeníach rodičov resp. rodičovskej rady a pod.) aj vykonávanie pedagogického dozoru nad žiakmi priamo v škole, vrátane areálu školy resp. mimo školy.

Pedagogický dozor učiteľ (pedagogický zamestnanec) vykonáva teda zásadne v rámci prác súvisiacich s vyučovaním a výchovnou činnosťou, či už v škole alebo mimo školy v súlade s osobitnými predpismi a podľa pokynov riaditeľa školy (školského zariadenia) - na základných školách podľa smerníc Ministerstva školstva.

V škole vykonáva učiteľ dozor nad žiakmi pred vyučovaním, cez prestávky, po vyučovaní, pri ostatnej výchovno-vzdelávacej činnosti vyplývajúcej z učebných osnov, pri prechode žiakov z jednej časti školy do druhej časti školy, prípadne iného určeného miesta, kde sa koná vyučovanie, výchovná činnosť (ihrisko, školská dielňa, pozemok a pod.). Pri zabezpečovaní dozoru nad žiakmi v škole sa postupuje podľa rozvrhu dozorov, schválených riaditeľom školy, ktorý je vyvesený na viditeľnom a dostupnom mieste. Dozor nad žiakmi v škole sa začína 20 minút pred začiatkom predpoludňajšieho vyučovania a končí sa odchodom žiakov zo školy po skončení vyučovania do 14.150 hod. Ak riaditeľ školy povolí niektorým žiakom, predovšetkým tým, ktorí majú

bydlisko mimo obvodu školy, zdržiavať sa v škole cez poludnie, pred vyučovaním alebo po ňom dlhšie ako je pravidlo, zabezpečiť, aby títo žiaci nezostali bez dozoru. V takom prípade v rozvrhu dozoru určí, ako sa tento dozor zabezpečí. Dozor nad žiakmi, ktorí sa zúčastňujú krúžkovej alebo inej činnosti zabezpečí samotný vyučujúci.

Mimo školy vykonáva učiteľ (pedagogický zamestnanec) dozor nad žiakmi pri praktickom vyučovaní, pri plaveckom a lyžiarskom výcviku, počas účasti žiakov na súťažiach, resp. pri ich príprave a na iných podujatiach organizovaných školou, pri vychádzke, výlete a exkurzii. Pri výlete v horách treba postupovať podľa pokynov Horskej služby. Ak sa žiaci pohybujú v skupinách alebo útvaroch po verejných komunikáciách, pedagogickí zamestnanci poverení dozorom sú povinní dbať na predpisy o cestnej premávke.

Okrem uvedených predpisov upravujúcich pedagogický dozor nad žiakmi základných škôl a školských zariadení treba sa v tejto problematike riadiť i pokynmi na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a pri výchove a vyučovaní.

Uvedenú problematiku dozoru nad žiakmi spravidla rozvádzajú a konkretizujú aj pracovné poriadky pre pedagogických a ostatných zamestnancov škôl a školských zariadení, ktoré vypracovávajú školy a školské zariadenia.

Článok II.

Pracovná náplň učiteľa

1. Na vyučovaní pracuje učiteľ len podľa schválených učebných osnov a používa len schválené učebnice, učebné texty a pomocné knihy. Starostlivo sa pripravuje na vyučovanie a účelnou formou si určí postup práce na hodine. Na začiatku školského roka vypracuje rozvrhnutie učiva na celý školský rok. Forma prípravy nie je predpísaná. Hodiny pripravuje a organizuje tak, aby sa v plnej miere využívali materiálo-technické zariadenia školy. Nevyžaduje od žiakov zhotovovanie učebných pomôcok, ani nosenie nepredpísaných iných pomôcok.

2. Do školy je povinný prísť najneskôr 15 minút pred začiatkom vyučovania. Na vyučovaciu hodinu je učiteľ povinný prísť pripravený s pomôckami ihneď po zvonení. Vyučujúci na 1. vyučovacej hodine preberie zo zborovne triednu knihu a vyučujúci poslednej vyučovacej hodiny, ju do zborovne donesie.

3. Ak sa učiteľ nezúčastní vyučovania bez predchádzajúceho súhlasu riaditeľa školy, je povinný ihneď po príchode do školy písomne oznámiť dôvod neprítomnosti v práci.

4. Pred začiatkom vyučovania je povinný vyučujúci prekontrolovať či je učebňa v poriadku, ak nie je v patričnom poriadku a nie je vhodná na vyučovanie, učiteľ urobí také opatrenia, aby sa mohlo začať vyučovať a nahlási nepripravenosť riaditeľovi školy alebo jeho zástupkyňi.

5. Učitelia zapisujú čitateľne obsah vyučovacej hodiny do triednej knihy vždy v priebehu týždňa po odučení predmetov.

6. Učiteľ dáva pozor na čistotu a poriadok v tej triede, v ktorej práve učí. Dbá, aby sa neničil majetok. Ak zistí, že sa niečo stratilo, poškodilo ihneď po vyučovaní vec hlási zástupkyňi riaditeľa školy, ktorá zabezpečí odstránenie závad.

7. Zasadací poriadok v triedach určujú triedni učitelia a vyučujúci jednotlivých predmetov. Podľa vlastného uváženia môžu učitelia meniť zasadací poriadok na svojej vyučovacej hodine, alebo pripomenkovať ho u triedneho učiteľa.

8. Učiteľ je povinný preberajúcu látku a chýbajúcich žiakov zapísať do triednej knihy na začiatku vyučovacej hodiny.

9. Učiteľ dbá, aby žiaci počas prestávok nevstupovali do zborovne a riaditeľne.

10. Učiteľ zabezpečuje, aby žiaci dodržiavali školský poriadok.
11. Ak zistí, že niektorý žiak je nedbalo oblečený, trvá na tom aby sa riadne upravil.
12. Zúčastňuje sa porád, zvaných riaditeľom školy, jeho zástupkyňou a vedúcimi PK a MZ.
13. Telesne trestať žiakov a používať iné nepedagogické tresty sa učiteľovi zakazujú. Každý úraz, ktorý sa stal počas vyučovania, učiteľ hlási riaditeľovi školy. Odovzdá písomný záznam o úraze.
14. Učiteľ nemôže prebrať spis alebo zásielku, prípadne finančné prostriedky, ktoré na školu dochádzajú, ak mu nepatria.
15. Učiteľ zodpovedá, že žiaci počas vyučovania a prestávok neopúšťajú areál školy. Je zakázané narušovať vyučovanie posielaním žiakov do iných tried, na nákupy alebo vybavovať iné veci.
16. Učiteľ nesmie organizovať akcie, počas ktorých nebude môcť byť nepretržite prítomný pri žiakoch. Túto požiadavku musí zohľadniť aj pri plánovaní a vedení riadnych vyučovacích hodín. Zodpovedá za správanie žiakov v triede.
17. Je členom pedagogickej rady školy, na zasadnutí ktorej sa podieľa aktívnym spôsobom pri riešení výchovných problémov školy. Prijaté opatrenia pedagogickej rady rozpracúva a zabezpečuje ich plnenie vo svojej každodennej práci.
18. Súhlas na zmenu vyučovacej hodiny / napr. výmenou s iným vyučujúcim, alebo odchod počas vyučovacej hodiny z pridelenej triedy / žiada učiteľ od riaditeľa školy, v jeho neprítomnosti od zástupkyne riaditeľa školy. Učiteľ predkladá riaditeľovi školy na schválenie plán exkurzie, lyžiarskeho výcviku a pod., ktoré môže realizovať až po schválení.
19. Vyučujúci z poslednej vyučovacej hodiny odprevadia žiakov ku vešiakom na chodbe, kde zotrávajú do odchodu žiakov. Pred odchodom z triedy vyučujúci skontroluje poriadok a zabezpečí vykladanie stoličiek na lavice. Po ukončení poslednej vyučovacej hodiny vyučujúci je povinný odprevadiť žiakov k príslušnému vychovávateľovi.
20. Učiteľ je povinný včas oznámiť vedeniu školy dôvod neprítomnosti. Učiteľa z vyučovania uvoľňuje riaditeľ školy / výnimkou je len PN a OČR /, ktorého je povinný vopred požiadať o súhlas.
21. Povinnosťou učiteľa je zastupovať neprítomného kolegu, ak ho tým poverí riaditeľ alebo jeho zástupca.
22. Pred vyučovaním a po vyučovaní je povinný každý pedagogický zamestnanec školy navštíviť zborovňu, prezrieť si tabuľu oznamov, zapísať presný čas príchodu a odchodu zo školy.
23. V záujme zlepšenia prípravy a prospechu žiakov, je učiteľ povinný v rámci svojej pracovnej náplne si ustanoviť konzultačne hodiny v rozsahu 45 min 1x týždenné.

Pracovná náplň triedneho učiteľa

1. Riadi sa prijatými pokynmi a ustanoveniami pracovného poriadku.
2. Sleduje správanie i prospech žiakov svojej triedy, vedenie klasifikačných záznamov.
3. Denne dôsledne kontroluje dochádzku. Pri dlhšej neprítomnosti sa postará o zaistenie doučovania, ak o to žiak požiada.
4. Organizuje týždenné služby v triede. Mená zapíše do triednej knihy. Zodpovedá za zverený inventár, čistotu a poriadok pri vešiakoch na chodbe.
5. Spolupracuje s vychovávateľkou.
6. Každých 14 dní kontroluje podpisy rodičov v žiackych knižkách, 1 krát týždenne zápisy a podpisy vyučujúcich v triednej knihe. Podpisom s uvedením dátumu potvrdí kontrolu žiackej knižky a triednej knihy.

- 7.Kontroluje zaťaženie žiakov domácimi úlohami a usmerňuje písomné skúšky v triede.
- 8.Sleduje a organizuje mimo triednu činnosť žiakov a ich verejnoprospešnú prácu.
- 9.Eviduje úrazy žiakov triede.
- 10.Zoznamuje žiakov a rodičov so školským poriadkom a režimom školy, dbá o jeho dôsledné dodržiavanie. Poučí žiakov o bezpečnostných predpisoch pri ceste do školy a zo školy a tiež počas prestávok.
- 11.Pri akomkoľvek poškodení školského majetku v triede zabezpečí náhradu vzniknutej škody a škodu vyrovná u riaditeľa školy.
- 12.Dôsledne vedie triednu knihu a triedny výkaz. Neodúčené hodiny hlási riaditeľovi školy.
- 13.Dbá, aby žiaci jeho triedy si osvojili a dodržiavali pravidlá kultúry stolovania.
- 14.Vykonáva dozor pri všetkých akciách poriadaných školou i takých, ktorých sa žiaci zúčastňujú so súhlasom vedenia školy.
15. Plní povinnosti v zmysle zákona č.245/2008 /školský zákon/, a vyhlášky č.320/2008 Z.z. o špeciálnych školách.

Povinnosti dozor konajúceho učiteľa

Pre udržiavanie poriadku a disciplíny na chodbách, v triedach a v areáli školy, vykonávajú dozor všetci učitelia počas celého školského roka. Plnia tieto povinnosti pred vyučovaním, počas prestávok a po vyučovaní:

- Učitelia konajúci dozor musia prísť do školy a ujať sa svojej funkcie o 07.15 hod. Činnosť dozor konajúceho učiteľa sa končí o 14.15 hod.
- Učitelia, ktorí konajú dozor dbajú, aby žiaci počas prestávok nebehali po chodbách a triedach. Dozerajú na poriadok v areáli školy.
- Dozor nad žiakmi vo výchove mimo vyučovania vykonáva vychovávateľka.
- Dozor v šatniach pred a po hodine Tv vykonávajú učitelia Tv.
- V súvislosti s vykonávaním dozoru na škole platia pre učiteľov vo zvýšenej miere povinnosti obsiahnuté v pracovnom poriadku, v ZP § 179,185 o zodpovednosti zamestnanca za škodu spôsobenú pri plnení pracovných úloh, alebo v priamej súvislosti s ním.

Povinnosti dozor konajúceho učiteľa v ŠJ

1. Dozor nad žiakmi v školskej jedálni vykonávajú učitelia podľa osobitného rozdeľovníka. Zabezpečujú disciplínu žiakov počas desiatej a obeda.
2. Zabezpečujú plynulý priebeh stravovania podľa zásad vnútorného poriadku školy. Nedisciplinovaných žiakov nahlásia triednym učiteľom. Upozornia vedúcu školskej jedálne na prípadne nedostatky počas vydávania obedov.
3. Dozor nad stravujúcimi sa žiakmi vo výchove mimo vyučovania vykonáva vychovávateľka.
4. Dozor konajúceho pedagogickému zamestnancovi je zakázané sa stravovať počas výkonu služby.

Derogačná klauzula:

Vydaním tohto školského poriadku sa ruší predchádzajúci školský poriadok vydaný 01.09.2016.

Tento školský poriadok nadobúda platnosť od dňa 01.09.2023.

Mgr. Adriána Tkáčová
riaditeľka školy

VII. Prílohy – K školskému poriadku špeciálnej základnej školy internátnej špeciálnej materskej školy internátnej

Príloha 1

- 1.1 Osobitné opatrenia v učebniach technickej výchovy
- 1.2 Osobitné opatrenia pri práci na školskom pozemku
- 1.3 Osobitné bezpečnostné opatrenia v učebni kuchynka
- 1.4 Osobitné opatrenia na hodinách telesnej výchovy
- 1.5 Osobitné opatrenia v učebni informatiky

Príloha 2 Opatrenia proti šírenie legálnych a nelegálnych drog v školskom prostredí

Príloha 3 Prevencia a riešenie šikanovania

Príloha 4 Bezpečnosť pri organizácii školských výletov a exkurzií

Príloha 5 Plán opatrení pre prípad pandémie chrípky

Príloha 6 Ochrana nefajčiarov

Príloha 7 Deklarácia práv dieťaťa

Príloha 8 Dohovor o právach dieťaťa

Príloha 1

1.1 Osobitné opatrenia v učebniach technickej výchovy

1. Do učebne technickej výchovy smie žiak vstupovať iba v sprievode vyučujúceho.
2. Žiak je povinný prísť na vyučovanie technickej výchovy v primeranom pracovnom úbore.
3. Každý žiak má určené svoje pracovné miesto, ktoré bez dovolenia vyučujúceho nemôže meniť.
4. Do skladu a kabinetu vstupuje žiak iba so súhlasom vyučujúceho.
5. Každý žiak je zodpovedný za nástroje a náradie, ktorými je vybavené jeho pracovisko.
6. Vyučujúci TchV je povinný preukázateľne oboznámiť žiakov so základnými požiadavkami na bezpečnosť práce s ručnými nástrojmi (kladivá, sekáče, maticové kľúče, skrutkovače, kliešte, pilníky, ručné píly...).
7. Na začiatku vyučovacej hodiny je žiak povinný skontrolovať si svoje pracovisko, nástroje a náradie. Zistené nedostatky ihneď hlási vyučujúcemu.
8. Je zakázané pracovať s poškodeným náradím
9. Na svojom pracovisku udržiava čistotu a poriadok.
10. Počas vyučovania každý žiak sleduje výklad vyučujúceho, riadi sa jeho pokynmi a nariadeniami.
11. Pri praktickej - manuálnej činnosti každý žiak intenzívne pracuje, neruší ostatných spolužiakov a usiluje sa čo najhospodárnejšie využívať svoj pracovný čas.
12. Žiaci vykonávajú len takú prácu, ktorá im bola pridelená a využívajú len tie nástroje, ktoré im boli určené.
13. Pri každej práci dodržiavajú bezpečnostné predpisy. Rešpektujú bezpečnostné pokyny vyučujúceho pri práci s jednotlivými nástrojmi a materiálom.
 - ostrie nástrojov pri práci musí smerovať vždy od tela a tváre tak, aby žiak nezranil seba ani spolužiaka
 - kde je možné používať ochranné pracovné pomôcky, rukavice
 - pri práci s farbami, lakmi, moridlami a lepidlami pracuje žiak pri otvorenom okne a po práci je povinný si dôkladne umyť ruky.
14. Pridelený materiál je žiak povinný využívať hospodárne, neplytvat' ním.
15. Každý žiak je povinný dodržiavať hygienické zásady.
16. Každý žiak má zakázané manipulovať s elektrickým prúdom a strojovým zariadením v učebniach technickej výchovy.
17. Špeciálne nástroje a náradie vydáva po predchádzajúcom upozornení na bezpečnosť práce s ním vyučujúci.
18. Úmyselné a svojvoľné poškodenie zariadenia, nástrojov, náradia je povinný nahradiť ten kto škodu zapríčinil.
19. Každý žiak je povinný nahlásiť každý úraz, drobné poranenie vyučujúcemu, ktorý je povinný poskytnúť poranenému ošetrovanie - prvú pomoc a zariadiť ďalšie opatrenia.
20. Na konci vyučovacej hodiny je žiak povinný očistiť, skontrolovať a uložiť náradie. Ďalej je povinný očistiť svoje pracovisko. Určená služba je povinná urobiť poriadok v odbornej učebni.
21. Vyučujúci po prekontrolovaní pracoviska odvedie žiakov z učebni do tried, resp. do šatní.

1.2 Osobitné opatrenia pri práci na školskom pozemku

1. Žiaci vstupujú na školský pozemok v prítomnosti vyučujúceho a dodržiajú jeho pokyny o bezpečnosti pri práci.
2. Žiaci sú povinní mať na vyučovacej hodine oblečené vhodné pracovné oblečenie, obutú pevnú obuv.
3. Pri práci s ostrejšími predmetmi používajú kožené rukavice.
4. Žiaci môžu zdvíhať bremená do max. hmotnosti 10. -kg.
5. Pracovné nástroje sú povinní nosiť ostrou hranou nadol.
6. Na školskom pozemku počas práce nejedia a nepijú nápoje.
7. Pri práci sú povinní dbať na bezpečnosť vlastnú i bezpečnosť spolužiakov.
8. V prípade poranenia sú túto skutočnosť povinní ihneď ohlásiť vyučujúcemu.
9. Po práci si umývajú ruky.
10. Hlavný uzáver vody na školskom pozemku kontroluje vyučujúci.
11. Za stav náradia zodpovedá vyučujúci.
12. Sklad náradia uzatvára vyučujúci a skontroluje stav náradia, ktoré musí byť očistené a bezpečne uložené.
13. Žiaci zo školského pozemku zásadne odchádzajú pod vedením vyučujúceho.

1.3 Osobitné bezpečnostné opatrenia v učebni kuchynka – ŠPD.

1. Elektrické spotrebiče (sporák, žehlička, šijací stroj, vysávač, mixér) zapína a vypína vyučujúca.
2. Znečistenú dlážku je žiacka okamžite po znečistení utrieť, dôkladne vysušiť.
3. S ostrými predmetmi (nôž, vidlička, nožnice, ihly..)sú žiačky povinné zaobchádzať s maximálnou opatrnosťou.
4. Horúce hrnce, panvice je povolené brať do rúk len s ochranou (chňapky).
5. Poškodené nádoby sa musia vyradiť z prevádzky.
6. Náradie používané v kuchynke musí byť ostré, s pevnými nepoškodenými rukoväťami, musí sa ukladať na bezpečné miesto.
7. Je zakázané pracovať s nožmi proti sebe.
8. Na čistenie nádob sa nesmú používať pomôcky s kovovými drôtikmi.
9. Rezné predmety sa musia umývať samostatne a jednotlivo.
10. Ak sa sklené nádoby pri umývaní rozbijú, umývací kúpeľ sa musí ihneď vypustiť a črepina odstrániť.
11. Žiaci musia byť preukázateľne oboznámené s návodom výrobcu na obsluhu a údržbu elektrických kuchynských strojov.
12. Pri sporáku, šijacom stroji sú najviac tri žiačky.
13. Pri odchode z učebne je vyučujúca povinná prekontrolovať , či sú spotrebiče vypnuté.

1.4 Osobitné opatrenia na hodinách telesnej výchovy

1. Žiaci sú povinní dodržiavať všetky hygienické, bezpečnostné a poriadkové predpisy, o ktorých boli informovaní na úvodnej hodine telesnej výchovy , čo potvrdili vlastnoručným podpisom.
2. Úraz, ktorý sa stal žiakovi počas hodiny, je žiak povinný nahlásiť učiteľovi, ktorý úraz ošetrí a zabezpečí ďalšie opatrenia.
3. Prechod žiakov do telocvične a z telocvične je výlučne v sprievode učiteľa.

4. Žiaci sú povinní cvičiť v dohodnutom cvičebnom úbore.

1.5 Osobitné opatrenia v učebni informatiky

Okrem povinností uvedených v o Vnútorom školskom poriadku , sú žiaci Informatiky (počítačová miestnosť) ďalej povinní:

1. Prísť na vyučovanie v primeranom oblečení, ktoré by neprekážalo vo vyučovaní.
2. Do učebne smie žiak vstupovať iba v prezuvkách a v sprievode vyučujúceho. Kabáty a topánky si nechávajú v šatni. Ostatné veci (tašky) si žiak ukladá na určené miesto v učebni. Do učebne je zakázané nosiť predmety ohrozujúce zdravie a bezpečnosť seba aj ostatných spolužiakov (ostré predmety, jedovaté látky.....).
3. V učebni je zakázané jesť a piť.
4. Vyučujúci určí každému žiakovi jeho pracovné miesto - počítač. Žiak sa na svoje miesto dostaví bez utekania, miesto si nesmie svojvoľne vymieňať. V prípade, že je na jedno miesto viac žiakov , je žiak povinný sa časovo podeliť so svojimi spolužiakmi.
5. Každý žiak je zodpovedný za jemu pridelený počítač. Spôsobenú úmyselnú škodu na zariadení pridelennej výpočtovej techniky je povinný uhradiť zákonný zástupca žiaka.
6. Žiaci nevyrušujú pri práci svojich spolužiakov neprimeraným hlukom a zbytočným pohybom po učebni.
7. Žiaci sa pohybujú po učebni opatrne, dávajú pozor na elektrické rozvody, elektrické zásuvky. Nezasahujú do elektrického obvodu počítača. Je zakázané pracovať s poškodeným počítačom.
8. Žiaci sú povinní nahlásiť každú poruchu počítača alebo príslušenstva. Bez vedomia vyučujúceho nezasahujú do systému počítača ani do jeho mechaniky.
9. **Je zakázané bez súhlasu vyučujúceho používať súkromné usb na prehrávanie alebo nahrávanie súborov.**
10. Po skončení vyučovacej hodiny žiaci v učebni dôkladne vyčistia priestor okolo počítačov , uložia stoličky, pričom venujú pozornosť elektrickým káblom.

Príloha 2 Opatrenia proti šíreniu legálnych a nelegálnych drog v školskom prostredí

1. Žiaci základnej školy nesmú fajčiť, piť alkoholické nápoje, používať a vdychovať omamné látky a drogy, hrať o peniaze a to aj mimo školy.
2. Je povinnosťou každého žiaka, učiteľa, vychovávateľa i ostatných zamestnancov školy informovať triedneho učiteľa o žiakovi, ktorý fajčí, pije alkohol alebo užíva drogy v školskom prostredí i mimo neho.
3. Po oznámení uvedenej skutočnosti sa triedny učiteľ diskretné porozpráva so žiakom o jeho problémoch, o príčinách užívania návykových látok, o ich škodlivosti a o dôsledkoch ich užívania. O pohovore so žiakom urobí zápis do klasifikačného záznamu a v nastávajúcom období venuje žiakovi zvýšenú pozornosť.
4. Ak žiak v sledovanom období nezmení vzťah k návykovým látkam alebo je triedny učiteľ informovaný druhýkrát, triedny učiteľ na problém upozorní pred triednym kolektívom, žiakovi udelí pokarhanie triednym učiteľom.

5. Ak ani potom nedôjde ku zmene postojov žiaka, triedny učiteľ predvolá rodičov a zorganizuje spoločné stretnutie za účasti výchovnej poradkyne, koordinátorky prevencie drogovej závislosti, ZRŠ a RŠ. Nasleduje pokarhanie žiaka riaditeľom školy a zápis do triedneho výkazu.

6. Ak ani vtedy žiak nezmení správanie, triedny učiteľ zorganizuje stretnutie, na ktoré pozve oboch rodičov, koordinátorku prevencie drogových závislostí, RŠ, prípadne policajta alebo kurátora. Po prešetrení skutočnosti kolektívny orgán navrhne opatrenia. Riaditeľ školy zabezpečí stretnutie s odborníkom – psychológom lekárom a o skutočnosti podá návrh na príslušný úrad ÚPSVR, odbor sociálnych vecí. Žiakovi bude znížená známka zo správania.

7. Povinnosťou triedneho učiteľa je viesť evidenciu pochvál i priestupkov žiakov a o zistených skutočnostiach vhodnou formou informovať na triednických hodinách, na nástenných novinách v triede, spôsob riešenia zaznamenávať v klasifikačnom zázname alebo osobitnom zošite, pravidelne spolupracovať s rodičmi a o problémoch informovať pedagogickú radu pri riešení výchovných problémov.

8. Učiteľský dozor v čase prestávok bude vykonávať kontrolu priestorov školy v predmetnej veci, hlavný dôraz klásť na sociálne zariadenia a skryté priestory v areáli školy.

9. Pre všetkých žiakov školy organizovať dlhodobé športové súťaže, organizovať spoločensko-kultúrne podujatia s cieľom odpútať žiakov školy od myšlienok na užívanie drog a toxikomániu. Na tieto účely využívať prostriedky z dotovaných na škole vypracovaných projektov, prípadne z RZ.

10. Koordinátor prevencie drogových závislostí zabezpečí výstavku najnovších odborných publikácií, premietanie filmov k problematike, cyklus besied a prednášok s odborníkmi v danej oblasti.

11. Triedni učitelia minimálne raz polročne, alebo aktuálne podľa potreby budú na triednických hodinách diskutovať o závislostiach najrôznejšieho druhu (drogy, patologické využívanie voľného času, príslušnosť k spoločensky nežiaducim hnutiam a pod.).

12. Sporadicky monitorovať správanie sa žiakov na mládežníckych verejných akciách.

13. Rozšíriť spoluprácu školy s rodičmi a školskou samosprávou o aktivity v danej oblasti, iniciovať zapájanie rodičov do aktivít školy - školské výlety, školské akcie a súťaže.

14. Spolupracovať so samosprávou mesta a okolitých obcí na vytváraní preventívnych stratégií a posilňovaní opatrení na znižovanie dopytu po droge v rámci regiónu.

Príloha 3 Prevencia a riešenie šikanovania

Problematika šikanovania ako jedného z prejavov problémového správania žiakov je faktom. Je nebezpečnou a rozširujúcou sa sociálnou chorobou spoločnosti, ktorej dôsledkom je vážne ohrozovanie zdravia jednotlivcov i skupín. Odborníkmi je prirovnávané k podceňovanej epidémii, či k zákernej chorobe skupinovej demokracie. Demokracia v spoločnosti stojí a padá s rovnoprávnosťou vzťahov medzi jej členmi.

Stručná charakteristika šikanovania

Pre vzťah, ktorý označujeme ako šikanovanie, je typická nerovnováha síl, kedy silnejší pošliapava práva slabšieho, ubližuje cielene a opakovane niekomu, kto sa nedokáže brániť. V škole pod šikanovaním rozumieme akékoľvek správanie žiaka alebo žiakov (agresor), ktorých zámerom je ublíženie žiakovi alebo žiakom (obeť), prípadne ich ohrozenie alebo zastrasovanie. Ide o ciele a opakované použitie násilia voči takému žiakovi alebo skupine žiakov, ktorí sa z najrôznejších dôvodov nevedia alebo nemôžu brániť. Podstatnými znakmi šikanovania sú: úmysel bezprostredne smerujúci k fyzickému alebo psychickému ublíženiu druhému, útoky agresora sú opakované, pomer síl medzi agresorom a obeťou je nevyrovnaný.

Prejavy šikanovania, reakcie žiakov a príčiny vzniku

Šikanovanie sa prejavuje v priamej podobe – fyzickými útokmi, urážlivými prezývkami, nadávkami, posmechom, tvrdými príkazmi agresora vykonať určitú vec proti vôli obeť, odcudzenie vecí a pod. Žiaci v obave so stupňovania šikanovania sa o ňom nezdôverujú ani učiteľom a často ani rodičom. Najčastejšími otázkami sú: Z čoho pramení šikanovanie? V čom hľadať jeho korene? Kto je zaň zodpovedný? V teórii zaoberajúcej sa uvedenými otázkami sa ako príčiny uvádzajú:

Rodina – nedostatočná rodinná výchova, absencia citovej rodinnej atmosféry, zhovievavosť voči agresívnym prejavom detí, „tvrdá rodičovská výchova (telesné tresty), kríza v rodine, rozvodové konanie atď.“

Škola – nedostatočný priestor na správnu sebarealizáciu sa žiakov, „vnučovanie“ vzorov správania sa žiakom, málo besied so žiakmi, „ anonymita“ žiakov a učiteľov, neprimerané hodnotenie prejavov žiakov atď.

Učiteľ a žiaci – emocionálne chladné vzťahy vo vyučovaní, nevhodná komunikácia so žiakmi (zosmiešňovanie, ponižovanie, zastrasovanie a vyhrážanie sa žiakom), nedostatok pozitívnej motivácie, nevyužívanie pochvál, povzbudení, atď.

Rovesníci a skupiny – napodobňovanie negatívnych vzorov, agresívny žiak má rešpekt ostatných, ktorí sa mu chcú vyrovnáť. Pred agresívnym žiakom ostatní ustupujú, často aj dospelí, v skupine sa „stráca zodpovednosť za svoje prejavy, dlhodobejšie šikanovanie spôsobuje, že žiaci sa sním „stotožnia“ , menia k nemu postoje.

Vplyv médií – filmy, televízia, časopisy, internet ponúkajú množstvo negatívnych vzorov násilného správania sa jednotlivca alebo skupín. Prezentovaná hrôza, utrpenie, násilie, znižujú u žiakov empatiu k iným osobám

Prevenia šikanovania

- vytvoriť pozitívnu klímu v škole,
- navodiť úzku spoluprácu medzi školou a rodinou,
- problém šikanovania riešiť školským poriadkom školy,
- zvýšiť dozor pedagogických zamestnancov,
- oboznámiť učiteľov so systémom školy pri šikanovaní,
- informovať učiteľov o postupe pri podozrení šikanovania,
- realizovať vzdelávanie v oblasti prevencie šikanovania,
- spolupracovať s odborníkmi centra vých. a psychologickkej prevencie a pedag.- psych. poradňou (CVPP a PPP)
- v pracovnom poriadku vymedziť oznamovaciu povinnosť, pre pedagogických i nepedagogických zamestnancov,
- zamestnanec neplnením tejto povinnosti sa vystavuje riziku trestného postihu / nezabránenie trestnému činu/.

Áké sú nepriame prejavy šikanovania?

- šikanovaný žiak nechce chodiť do školy,
- chodí poza školu, domov prichádza neskoro,
- nemá priateľov,
- cez prestávky sa zdržiava v blízkosti učiteľov,
- znižuje sa mu koncentrácia a výkon na vyučovaní,
- má zničené osobné veci a školské pomôcky,
- opakovane sa mu „strácajú“ veci a peniaze,
- prejavuje sa apaticky, nezúčastnene, smutne a bez nálady,
- má problémy s verbálnym prejavom, kokce,

- je konfliktný a náladový, tajnostkársky
- má modriny, škrabance a tržné rany,
- odmieta povedať, čo sa mu stalo,
- uvádza nepravdepodobné vysvetlenie svojho správania.

Kto býva najčastejšie šikanovaný?

- deti citlivé, tiché, utiahnuté, nepriebojné, slabšie, pomalšie;
- deti, ktoré sa niečím odlišujú od ostatných – farbou pleti, názormi, vierou, rečou, nejakou telesnou odlišnosťou /menšie, tučnejšie, krívajúce, s okuliarmi, chorľavé,.../;
- deti, ktoré sa dobre učia, ochotne pomáhajú, sú usilovné a svedomité.

Čo môže urobiť učiteľ?

- prekonzultovať podozrenie šikanovania s výchovným poradcom, učiteľským zborom a riaditeľom školy,
- porozprávať sa so žiakom, ktorý je vystavený šikanovaniu,
- porozprávať sa taktiež s násilníkom,
- osloviť rodičov – ako obeť, tak aj násilníka, voliť taktný prístup a najmä zachovať dôvernosť informácií,
- podať návrh, ako situáciu riešiť,
- vyhľadať individuálnu odbornú pomoc PPP, ÚPSVaR,
- prijať výchovné opatrenia – napomenutie, pokarhanie, znížiť známku zo správania,
- pri podozrení na trestný čin kontaktovať príslušný útvar Policajného zboru SR/ od 15. do 18. rokov ide o trestný čin mladistvých/.

Vyvarovanie sa chýb pri riešení šikanovania

Čo robia pedagógovia a rodičia nesprávne:

- vyšetrujú obeť spoločne s agresorom,
 - nedokážu odlíšiť nepravdivé tvrdenia falošných svedkov, ktorých ovplyvnil agresor,
 - neberú ohľad na traumy a pocity viny obeť, často robia bezprostrednú konfrontáciu ,
 - neberú do úvahy, že medzi obeťou a agresorom často vzniká závislosť, až identifikácia obeť s agresorom,
 - nevedomujú si, že šikanovaním môže byť nakazená celá trieda (škola).
- Tieto chyby môžu spôsobiť až taký omyl, že obeť je vyhlásená za agresora

Rady pre žiaka - svedka šikanovania

- informuj učiteľa, ktorému dôveruješ,
- vyhľadaj pomoc výchovného poradcu,
- porozprávaj sa s kamarátom, ktorý je obeťou,
- podpor jeho sebavedomie, ponúkni pomoc,
- pokús sa nenápadne zistiť podrobnosti šikanovania,
- taktne informuj rodičov kamaráta - obeť,
- nezabúdaj, že chceš pomôcť kamarátovi a nie sa pomstiť násilníkom, reaguj primerane.

Zdroj informácií

- Metodický pokyn k prevencii a riešeniu šikanovania žiakov v školách a školských

zariadeniach v zmysle smernice MŠ SR č.36/2018

- Zákon č.245/2008Z.z. školský zákon,
- Občiansky zákonník §422 /vykonávanie dohľadu/
- Výchovný poradca
- Centrum ochrany detí : <http://www.ochranadeti.sk/> .

Príloha 4 Bezpečnosť pri organizovaní školských výletov a exkurzií

Každý školský výlet, exkurzia, výcvikový zájazd, alebo iné hromadné školské podujatie (ďalej len "výlet") musí byť dôsledne pripravený a zabezpečený. Plán organizačných opatrení pripraví triedny učiteľ, alebo poverený pedagogický zamestnanec, ktorý je povinný ho dať na schválenie riaditeľovi školy najmenej 24 hodín pred začiatkom akcie. Odporúča sa dať poistiť žiakov.

Plán musí obsahovať :

- názov a zámer akcie,
- termín konania akcie,
- trasu a miesto pobytu,
- počet účastníkov (žiacov a sprievodcov),
- meno vedúceho a počet členov pedagogického zboru,
- miesto a hodinu zrazu a návratu,
- spôsob dopravy,
- program na každý deň,
- podmienky stravovania a ubytovania,
- bezpečnostné opatrenia.

Na výletoch sa môžu zúčastniť iba žiaci, ktorých zdravotný stav vyhovuje podmienkam a programu akcie. Pedagogickým zamestnancom, ktorí sú poverení vedením výletu sa neodporúča brať so sebou vlastné deti. Žiakov treba vopred preukázateľne poučiť o celom programe, organizačných opatreniach a primeranom výstroji. Povinnosťou vedúceho je skontrolovať výstroj a vybavenie žiakov, žiaci sú povinní zobrať si so sebou preukaz poistenca. Na výlety si školy zabezpečia vyhradené autobusy, alebo oddelenia v železničných vozňoch, ktoré musia byť viditeľne označené. V autobuse musia žiakov sprevádzať najmenej dvaja sprievodcovia. Harmonogram výletu musí umožniť primeranú regeneráciu vodiča a žiakov.

Pri výletoch do hôr treba postupovať len po označených turistických chodníkoch, nepoužívať skratky a vyhýbať sa letným snehovým poliam. Horolezecké túry so žiakmi sa nepovoľujú. Žiaci môžu používať uzavreté lanovky, otvorené sedačky len od 7.ročníka základných škôl. Pri prechode cez vodnú plochu sa môžu použiť len hromadné verejné dopravné prostriedky.

Žiaci musia na výlete rešpektovať príkazy vedúceho, inštruktorov, horskej služby a polície. Bez povolenia sa nesmú rozchádzať, vzdaľovať a inak narúšať program. Žiaci, ktorí porušili disciplínu musia ukončiť činnosť.

Pre žiakov 1.ročníka až 4 ročníka ZŠ sa organizujú najviac jednodňové výlety v blízkom okolí.

Pre žiakov 5.- 9.ročníka ZŠ sa organizujú 1 – 2-dňové výlety, s informovaným súhlasom zákonných zástupcov možno školský výlet predĺžiť o dva dni pracovného pokoja.

Príloha 5 Plán opatrení pre prípad pandémie chrípky

Hlavným cieľom plánu je **zmierniť zdravotné, sociálne a ekonomické následky pandémie**.

Na dosiahnutie tohto cieľa je potrebné prijať opatrenia v súlade s pandemickým plánom Svetovej zdravotníckej organizácie a Európskej komisie.

Vymedzenie pojmov

Stupne intenzity šírenia nákazy sú:

- sporadický výskyt ochorenia, kedy sa jednotlivé prípady ochorenia vyskytujú roztrúsene, alebo len ojedinele a medzi jednotlivými ochoreniami nie je známa epidemiologická súvislosť,
- epidemický výskyt ochorenia, kedy nastáva nahromadenie ochorení vyvolaných v pomerne krátkom čase na ohraničenom mieste s rovnakým pôvodcom nákazy,
- pandemický výskyt ochorenia, kedy prichádza k rozsiahlej epidémii s neurčitým časovým a priestorovým ohraničením s postihnutím veľkého množstva ľudí na rozsiahlom území,
- endemický výskyt ochorenia, kedy prichádza k ochoreniu určitej časti populácie za normálnych okolností bežnému,
- exotický výskyt ochorenia, kedy prichádza k ochoreniu, ktoré sa na danom území nevyskytuje.
-

Monitorovanie chrípky je sledovanie chorobnosti na chrípku a rozdelenie ochorení v ľudskej populácii.

Profylaxia je systém opatrení, ktoré majú zabrániť samotnému ochoreniu alebo šíreniu chrípkového ochorenia. Jedným z najúčinnějších profylaktických opatrení je očkovanie.

V rámci preventívnych opatrení školy pre prípad pandémie chrípky je potrebné zabezpečiť:

1. Do 15. novembra v rozsahu jednej vyučovacej hodiny vzdelávanie detí a žiakov so zameraním na:
 - predchádzanie chrípkovému ochoreniu so zameraním na individuálne správanie a správanie sa v kolektíve,
 - základné symptomatické príznaky chrípkového ochorenia,
 - liečba chrípky a správanie sa v čase ochorenia.
2. Od 15. novembra do 15. apríla nasledujúceho roka monitorovať počet vymeškaných hodín. Ak počet neprítomných detí alebo žiakov prekročí 10% z celkového počtu žiakov, sledovať a vyhodnocovať dôvody neprítomnosti detí a žiakov na výchovno-vzdelávacom procese.
3. Riaditeľ školy alebo riaditeľ školského zariadenia na požiadanie poskytne informácie podľa odseku 2 zriaďovateľovi školy alebo školského zariadenia.
4. V období od 15. novembra do 15. apríla nasledujúceho roka vo vyššej miere zabezpečovať v triede nasledovné opatrenia:
 - v spolupráci so zákonnými zástupcami detí a žiakov zabezpečiť, aby každé dieťa alebo žiak mal v škole osobitný hygienický balíček, ktorý obsahuje uterák a vreckovky,
 - pedagogickí zamestnanci vykonávajú priebežnej kontroly používania osobitných hygienických balíčkov,
 - zabezpečiť vetranie tried po každej vyučovacej hodine,

- v záujme zníženia prašnosti prostredia zabezpečiť umytie podláh chodieb školy alebo školského zariadenia, najmenej dva krát denne, a to po začiatku vyučovania a po skončení vyučovania. Raz do týždňa zabezpečiť dezinfekciu podláh.
- zabezpečiť umytie podláh tried a odborných učebni po skončení vyučovania,
- zabezpečiť izoláciu dieťaťa alebo žiaka od ostatných detí alebo žiakov v prípade podozrenia na chrípkové ochorenie a bezodkladne informovať zákonného zástupcu dieťaťa alebo žiaka,
- zabezpečiť zvýšenú kontrolu dodržiavania hygienických predpisov týkajúcich sa školského stravovania, najmä so zameraním na osobnú hygienu detí a žiakov.

V čase epidemického výskytu chrípkového ochorenia je potrebné zabezpečiť:

Ak počet neprítomných detí alebo žiakov z dôvodu ochorenia na chrípku prekročí 15% z celkového počtu detí alebo žiakov, príjmu sa nasledovné opatrenia:

- po konzultácii s príslušným regionálnym úradom verejného zdravotníctva sa môže skrátiť vyučovacia hodina na 40 minút,
- zdrží sa organizovania školských výletov, exkurzií, plaveckých výcvikov a ostatných hromadných školských podujatí.

Ak počet neprítomných detí alebo žiakov z dôvodu ochorenia chrípkou prekročí 20% z celkového počtu detí alebo žiakov je potrebné:

- oznámiť túto skutočnosť príslušnému regionálnemu úradu verejného zdravotníctva,
- zrušiť všetky záujmové krúžky a mimoškolské aktivity pri prudkom a perspektívnom náraste choroby,
- na základe odporúčania príslušného regionálneho úradu verejného zdravotníctva prerušiť výchovno-vzdelávací proces.

Príloha 6 Ochrana nefajčiarov

V súlade so zákonom NR SR č. 377/2004 Z. z. o ochrane nefajčiarov v znení neskorších predpisov sa na škole (v školskom zariadení) zakazuje:

- Predaj tabakových výrobkov v bufetoch nachádzajúcich sa v predškolských zariadeniach, na detských ihriskách, v základnej škole a v školských zariadeniach.
- Fajčenie v základných školách v školských zariadeniach, v predškolských zariadeniach a v priestoroch detských ihrísk.

Podľa ustanovenia § 8 citovaného zákona je povinnosťou fyzickej osoby a právnickej osoby:

- utvárať podmienky na zabezpečenie ochrany nefajčiarov pred škodlivým vplyvom tabakového dymu,
- zabezpečovať dodržiavanie zákazov a obmedzení na ochranu nefajčiarov,
- upozorniť na zákaz fajčenia oznamom, ktorý je umiestnený na viditeľnom mieste.

Príloha 7 Deklarácia práv dieťaťa

„Deklarácia práv dieťaťa“, ktorú prijala OSN 20.11.1959, obsahuje 10 morálnych princípov potvrdzujúcich, že „ľudstvo je povinné dať dieťaťu to najlepšie čo má“.

V roku 1979 v medzinárodnom roku dieťaťa sa začali práce na „Dohovore o právach dieťaťa“, ktorý predstavuje historickú dohodu štátov a preto má širokú podporu.

V roku 1990 pristúpila k nemu aj Slovenská republika.

10 MORÁLNYCH PRINCÍPOV:

1. Dieťa má právo na rovnosť, bez rozdielu rasy, náboženstva, pôvodu a postavenia.
2. Dieťa má právo na zdravý duševný a telesný rozvoj.
3. Dieťa má právo na príslušnosť.
4. Dieťa má právo na výživu, bývanie a zdravotnícke služby.
5. Dieťa má právo na zvláštnu opateru v telesnom, duševnom alebo sociálnom postihnutí.
6. Dieťa má nárok na lásku, porozumenie a starostlivosť.
7. Dieťa má právo na bezplatné vzdelávanie, hru a zotavenie.
8. Dieťa má právo na prednostnú ochranu a pomoc.
9. Na ochranu pred zanedbávaním, krutosťou a využívaním.
10. Dieťa má právo na ochranu pred diskrimináciou a na výchovu v duchu porozumenia, znášanlivosti, mieru a bohatstva.

Príloha 8 Dohovor o právach dieťaťa

V roku 1989 sa predstavitelia svetovej politiky rozhodli, že všetky deti potrebujú ochranu a špeciálnu starostlivosť garantovanú zvláštnym zákonom. Dňa 20.11.1989 Valné zhromaždenie OSN prijalo Dohovor o právach dieťaťa.

Tento dokument postupne ratifikovalo 195 krajín sveta (okrem USA), čím sa stal najširšie prijatou zmluvou o ľudských právach v histórii.

Dohovor v 54 článkoch definuje práva každého dieťaťa na svete vrátane občianskych, kultúrnych, hospodárskych, politických a sociálnych práv. Je postavený na štyroch základných princípoch, ktorými sú: **nediskrimácia, najlepší záujem dieťaťa, právo na život, prežitie a rozvoj a právo na rešpektovanie názorov dieťaťa**.

„Dieťa pre svoju telesnú a duševnú nezrelosť potrebuje zvláštne záruky, starostlivosť a zodpovedajúcu právnu ochranu pred narodením a po ňom.

Článok 1 - Každý človek do 18 rokov života má všetky práva uvedené v tomto Dohovore.

Článok 2 - Tieto práva máš bez ohľadu na to, kto si, kto sú tvoji rodičia, akú máš farbu pleti, akého si pohlavia či vierovyznania, čo si myslíš, akým jazykom hovoríš, či si telesne alebo inak postihnutý/á, alebo či si bohatý/á alebo chudobný/á.

Článok 3 - Dospelí musia robiť vo vzťahu k deťom len to, čo je pre ne najlepšie.

Článok 4 - Vlády musia urobiť všetko preto, aby tvoje práva boli dodržiavané.

Článok 5 - Tvoji rodičia či opatrovníci majú právo a zodpovednosť usmerňovať ťa tak, aby si mal/a z tvojich práv najväčší ošoh.

Článok 6 - Máš právo na život a rozvíjať sa tak, aby si využil/a svoj plný potenciál.

Článok 7, 8 - Máš právo na registráciu tvojho mena a štátnu príslušnosť. Máš právo poznať svojich rodičov a právo na ich starostlivosť.

Článok 9 - Od svojich rodičov by si nemal/a byť oddelený/á, iba ak by takéto odlúčenie bolo pre teba to najlepšie. Ak sa tvoji rodičia rozhodnú žiť oddelene, aj keď budeš bývať len z jedným z nich, máš právo stýkať sa s obidvomi rodičmi, pokiaľ ti to neubližuje.

Článok 10 - Ak ty a tvoji rodičia musíte žiť v iných krajinách, máš právo žiť spolu s rodičmi v jednej krajine. Ak tvoji rodičia žijú v rôznych krajinách, máš právo navštevovať oboch rodičov.

Článok 11 - Nikto ťa nesmie uniesť ani ti brániť vrátiť sa domov, a ak sa tak náhodou stane, vlády sa musia zo všetkých síl snažiť o tvoje navrátenie.

Článok 12 - Máš právo povedať svoj názor vo všetkých veciach, ktoré sa ťa týkajú a tvoj názor musí byť braný vážne.

Článok 13 - Máš právo vyhľadávať informácie a povedať, čo si myslíš, či už ústne, písomne, formou umenia, avšak tvoj prejav nemôže útočiť na iných.

Článok 14 - Máš právo myslieť si, čo chceš, a vyznávať také náboženstvo, aké chceš. Tvoji rodičia by ti mali pomôcť naučiť ťa rozlišovať, čo je dobré a čo zlé.

Článok 15 - Máš právo stretávať sa, kamarátiť sa a združovať sa s inými ľuďmi, pokiaľ to nezasahuje do práv iných.

Článok 16 - Máš právo na súkromie. Môžeš si napríklad viesť denník, do ktorého nemá nikto právo nazrieť.

Článok 17 - Máš právo získavať informácie z médií z celého sveta. Dospelí musia zabezpečiť, aby si dostával/a informácie, ktorým dokážeš porozumieť.

Článok 18 - Obidvaja tvoji rodičia sa musia podieľať na tvojej výchove a robiť pre teba len to najlepšie.

Článok 19 - Nikto ti nesmie ubližovať (ani tvoji rodičia). Dospelí musia zabezpečiť, aby si bol/a chránený/á proti zneužívaniu, násiliu a zanedbávaniu.

Článok 20 - Ak nemáš rodičov, alebo ak pre teba nie je bezpečné, aby si so svojimi rodičmi žil/a, máš právo na ochranu a opateru rešpektujúcu tvoje náboženstvo, kultúrnu identitu a jazyk.

Článok 21 - Ak ťa majú adoptovať, musí všetko prebiehať takým spôsobom, aby to bolo pre teba najlepšie.

Článok 22 - Ak si utečencom (to znamená, že si museli opustiť tvoju krajinu, pretože život v nej by pre teba nebol bezpečný), máš právo na zvláštnu ochranu a pomoc.

Článok 23 - Ak si postihnutý/á, buď mentálne alebo fyzicky, máš právo na špeciálnu starostlivosť a vzdelávanie, ktoré ti pomôžu vyrásť rovnakým spôsobom, ako ostatné deti.

Článok 24 - Máš právo na zdravie. Znamená to, že keď si chorý, máš nárok na profesionálnu starostlivosť a lieky. Vlády sa musia zo všetkých síl snažiť, aby deti neochoreli a to najmä tým, že im poskytnú zdravotnú starostlivosť, čistú vodu, zdravú stravu a čisté životné prostredie. Bohatšie krajiny musia v tomto pomáhať tým chudobnejším.

Článok 37 - Aj keď spraviš niečo nesprávne, nikto ťa nesmie potrestať spôsobom, ktorý by ťa ponižoval, alebo ti ubližoval. Nikdy by ťa nemali zatvoriť do väzenia a keď, tak len v krajnom prípade, len na nevyhnutný čas a nie s inými dospelými. Ak si uväznený/á, máš právo na zvláštnu starostlivosť a pravidelné návštevy tvojich príbuzných.

Článok 38 - Máš právo na ochranu v časoch vojny. Ak ešte nemáš pätnásť rokov, nesmieš byť v armáde ani sa zúčastňovať bojov.

Článok 39 - Ak si sa stal/a obeťou zanedbávania, zneužívania, vykorisťovania, mučenia alebo si obeťou vojny, máš právo na osobitú starostlivosť a špeciálnu pomoc, ktorá ti pomôže obnoviť zdravie, dôstojnosť a sebaúctu.

Článok 40 - Ak si bol/a obvinený/á z porušenia zákona, polícia, právnicki a sudcovia s tebou musia zaobchádzať s úctou a rešpektom a zabezpečiť, že rozumieš všetkému, čo sa okolo teba deje. Máš právo na pomoc právnik a spravodlivý proces, ktorý berie do úvahy tvoj vek a stav. Ochrana tvojho súkromia musí byť rešpektovaná.

Článok 41 - Ak určité zákony v jednotlivých krajinách chránia deti vo väčšej miere ako vyžaduje Dohovor, potom musia tieto zostať v platnosti.

Článok 42 - Všetci dospelí a všetky deti musia tento Dohovor poznať.

Článok 43-54 - Tieto články hovoria o tom, ako by vlády, medzinárodné organizácie ako UNICEF a iné organizácie na ochranu práv detí mali pracovať, aby sa zabezpečila ochrana tvojich práv.

Meno a priezvisko

podpis

dátum oboznámenia sa

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

